

Business Consulting

ul. Konckiego 2
40-040 Katowice
tel. 032/ 251 66 61, 251 25 21, 251 25 27, 251 85 61
fax. 032/ 251 70 16
consul@buscon.com.pl
www.buscon.com.pl

Raport o stanie przedsiębiorczości w Zabrzu za 2005 rok

Katowice, grudzień 2005

Spis treści

<u>CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....</u>	<u>3</u>
<u>1. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH BRANŻ (PRZEMYSŁÓW) NA TERENIE ZABRZA.....</u>	<u>4</u>
<u>2. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE MIASTA ZABRZE W LATACH 2000-2005 Z ROZBICIEM NA POSZCZEGÓLNE FORMY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI.....</u>	<u>8</u>
<u>3. IDENTYFIKACJA I PODSTAWOWE DANE O GŁÓWNYCH PRACODAWCACH MAJĄCYCH SIEDZIBĘ NA TERENIE ZABRZA.....</u>	<u>11</u>
<u>4. CHARAKTERYSTYKA ZATRUDNIENIA.....</u>	<u>17</u>
<u>5. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA.....</u>	<u>20</u>
<u>Źródło: Bezrobocie w województwie śląskim w 2005 roku, GUS.....</u>	<u>26</u>
<u>6. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW, BARIER I TRENDÓW W SEKTORZE MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW NA RYNKU ZABRZAŃSKIM.....</u>	<u>27</u>
<u>7. ANALIZA SWOT SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW, W TYM ANALIZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W ZABRZU W PRZYSZŁOŚCI.....</u>	<u>39</u>
<u>8. MOŻLIWOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA MSP W ZABRZU.....</u>	<u>42</u>
<u>9. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU POZYSKANIE NOWYCH INWESTORÓW.....</u>	<u>43</u>
<u>10. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ.....</u>	<u>50</u>
<u>BIBLIOGRAFIA.....</u>	<u>58</u>

CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Przedsiębiorczość to podejmowanie decyzji gospodarczych w celu osiągnięcia z nich zysku, organizowanie przedsiębiorstwa w założeniu, że przyniesie ono zysk i zwiększy wartość zainwestowanego w nie kapitału. Przedsiębiorczość to inaczej alokowanie kapitału w celu nabycia prawa do kierowania zasobami firmy i prawa do zysku lub strat, jakie pozostaną po opłaceniu wszystkich zasobów [Gruszecki, 1994: 26, Słownik języka polskiego]. Wynika z tego, że przedsiębiorczość powinna być kojarzona z podejmowaniem, organizowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na jej skalę i wielkość oraz sprawowaniem nad nią kontroli właścicielskiej.

Rozwój przedsiębiorczości ma fundamentalne znaczenie dla miasta i jego rozwoju. Realizacja nowych przedsięwzięć, zarówno przez przedsiębiorstwa nowopowstałe, jak i te restrukturyzowane prowadzi do wzrostu produktywności i konkurencyjności na rynku, co zmusza inne firmy do podejmowania inicjatyw poprawiających ich efektywność lub reorientacji ich działalności. Poprawa konkurencyjności poszczególnych firm pozytywnie oddziałuje na całą gospodarkę miasta.

Raport o stanie przedsiębiorczości to opracowanie, w którym zgromadzone zostały dane o bezrobociu i zatrudnieniu w Zabrzu, informacje na temat działalności małych i średnich firm w mieście oraz opis działalności władz miasta wspierających przedsiębiorczość.

1. IDENTYFIKACJA GŁÓWNYCH BRANŻ (PRZEMYSŁÓW) NA TERENIE ZABRZA.

Na terenie Zabrze na koniec 2004 roku było zarejestrowanych 14 735 podmiotów gospodarczych. Największą grupę stanowiły podmioty gospodarcze:

z sektora handlowo-usługowego – w sumie około 67%, w tym:

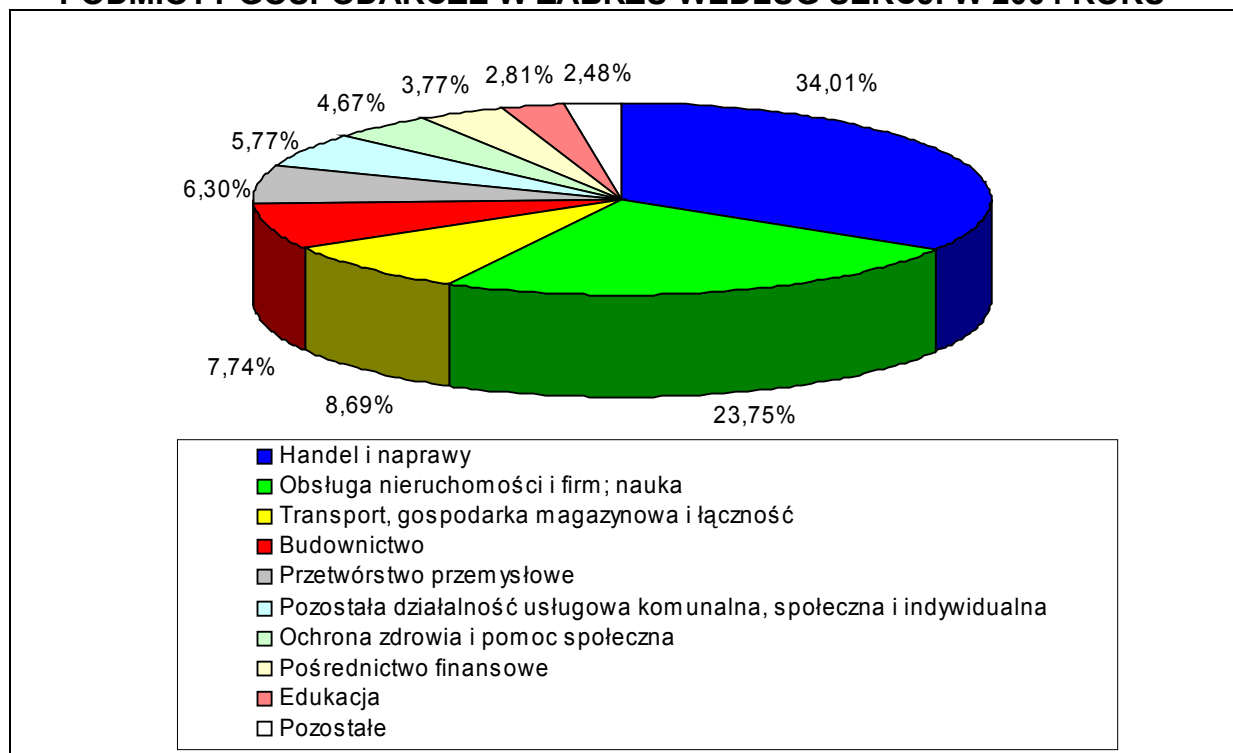
- prowadzące działalność handlową oraz naprawczą (34%),
- podmioty zakwalifikowane do sekcji – obsługa nieruchomości i firm, nauka (24%)
- oraz transport, gospodarka magazynowa i łączność (9%).

Ponadto działają firmy z branż:

- budownictwo (8%),
- przetwórstwo przemysłowe (6%),
- pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna (6%).

Działalność związana z ochroną zdrowia oraz pomocą społeczną stanowiła 5% całości zabrzańskich podmiotów gospodarczych, pośrednictwo finansowe 4%, natomiast edukacja 3%.

PODMIOTY GOSPODARCZE W ZABRZU WEDŁUG SEKCJI W 2004 ROKU

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.

Sektor prywatny stanowił w 2004 roku 87% wszystkich firm, a sektor publiczny 13%. Liczba podmiotów w poszczególnych latach w szczegółowym rozbięciu na sektor prywatny i publiczny wraz z podziałem na poszczególne sekcje przedstawia tabela.

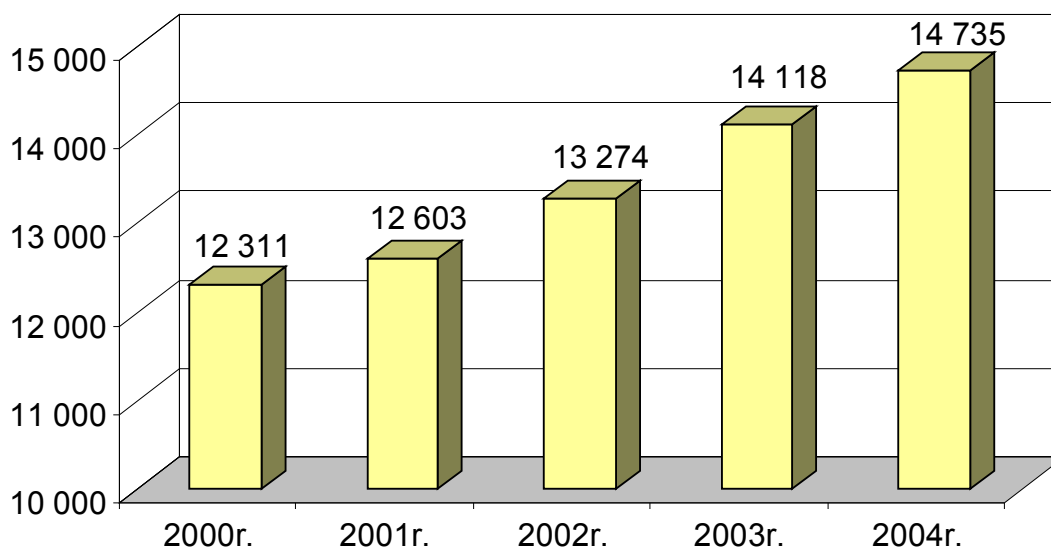
JEDNOSTKI ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON					
Ogółem	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Ogółem	12 311	12 603	13 274	14 118	14 735
sektor publiczny	547	653	1 034	1 566	1 891
sektor prywatny	11 764	11 950	12 240	12 552	12 844
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo					
Ogółem	28	33	35	34	31
sektor publiczny	0	0	0	0	0
sektor prywatny	28	33	35	34	31
Rybołówstwo i rybactwo					
Ogółem	1	1	1	1	1
sektor publiczny	0	0	0	0	0
sektor prywatny	1	1	1	1	1
Górnictwo i kopalnictwo					
Ogółem	5	5	6	7	7
sektor publiczny	2	1	1	1	1
sektor prywatny	3	4	5	6	6
Przetwórstwo przemysłowe					
Ogółem	887	903	898	906	929
sektor publiczny	17	15	16	15	14
sektor prywatny	870	888	882	891	915
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę					
ogółem	6	7	7	8	8
sektor publiczny	3	4	4	4	4
sektor prywatny	3	3	3	4	4
Budownictwo					
ogółem	1 129	1 114	1 114	1 128	1 141
sektor publiczny	5	5	5	5	3
sektor prywatny	1 124	1 109	1 109	1 123	1 138
Handel i naprawy					
ogółem	4 881	4 773	4 869	4 945	5 011
sektor publiczny	1	1	2	2	3
sektor prywatny	4 880	4 772	4 867	4 943	5 008
Hotele i restauracje					
ogółem	260	264	278	290	301
sektor publiczny	1	1	1	1	1
sektor prywatny	259	263	277	289	300
Transport, gospodarka magazynowa i łączność					
ogółem	1 398	1 387	1 350	1 332	1 281
sektor publiczny	7	8	8	7	5
sektor prywatny	1 391	1 379	1 342	1 325	1 276
Pośrednictwo finansowe					
ogółem	433	503	528	543	556
sektor publiczny	0	0	0	0	0
sektor prywatny	433	503	528	543	556

Ogółem	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
Obsługa nieruchomości i firm; nauka					
ogółem	1 661	1 837	2 383	3 047	3 499
sektor publiczny	248	344	752	1 282	1 605
sektor prywatny	1 413	1 493	1 631	1 765	1 894
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne					
ogółem	34	49	23	22	18
Sektor publiczny	30	45	18	17	14
Sektor prywatny	4	4	5	5	4
Edukacja					
ogółem	314	319	340	389	414
Sektor publiczny	142	140	148	192	202
Sektor prywatny	172	179	192	197	212
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna					
ogółem	586	664	663	651	688
Sektor publiczny	73	73	63	24	23
Sektor prywatny	513	591	600	627	665
Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna					
ogółem	688	744	779	815	850
sektor publiczny	18	16	16	16	16
sektor prywatny	670	728	763	799	834

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.pl

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wzrastała od około 2% do 6% rocznie w latach 2000 - 2004.

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W LATACH 2000 - 2004

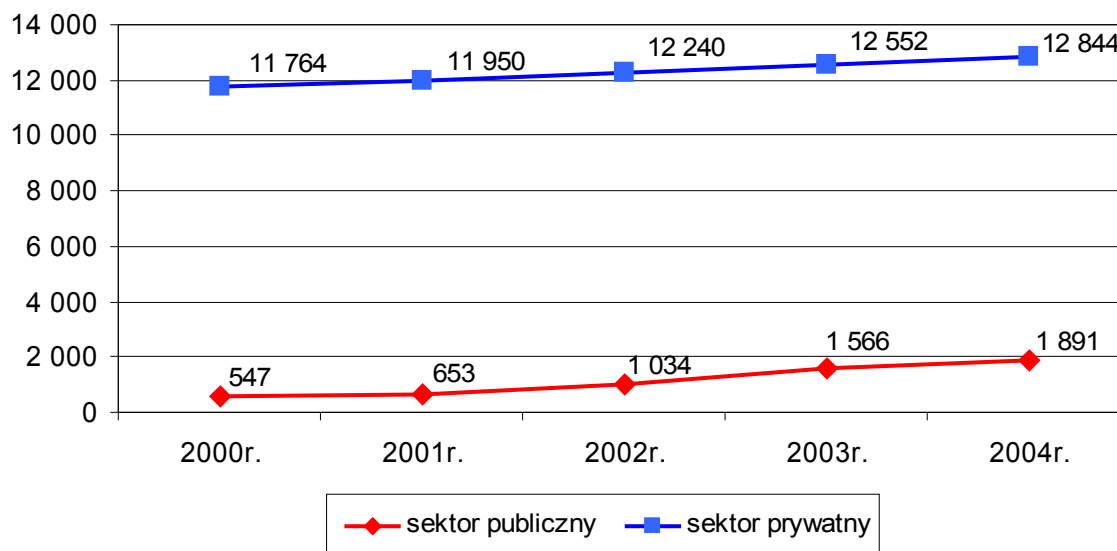

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.pl

Sukcesywny wzrost liczby podmiotów występował zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym.

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W LATACH 2000 - 2004 W PODZIALE NA SEKTOR PUBLICZNY I PRYWATNY

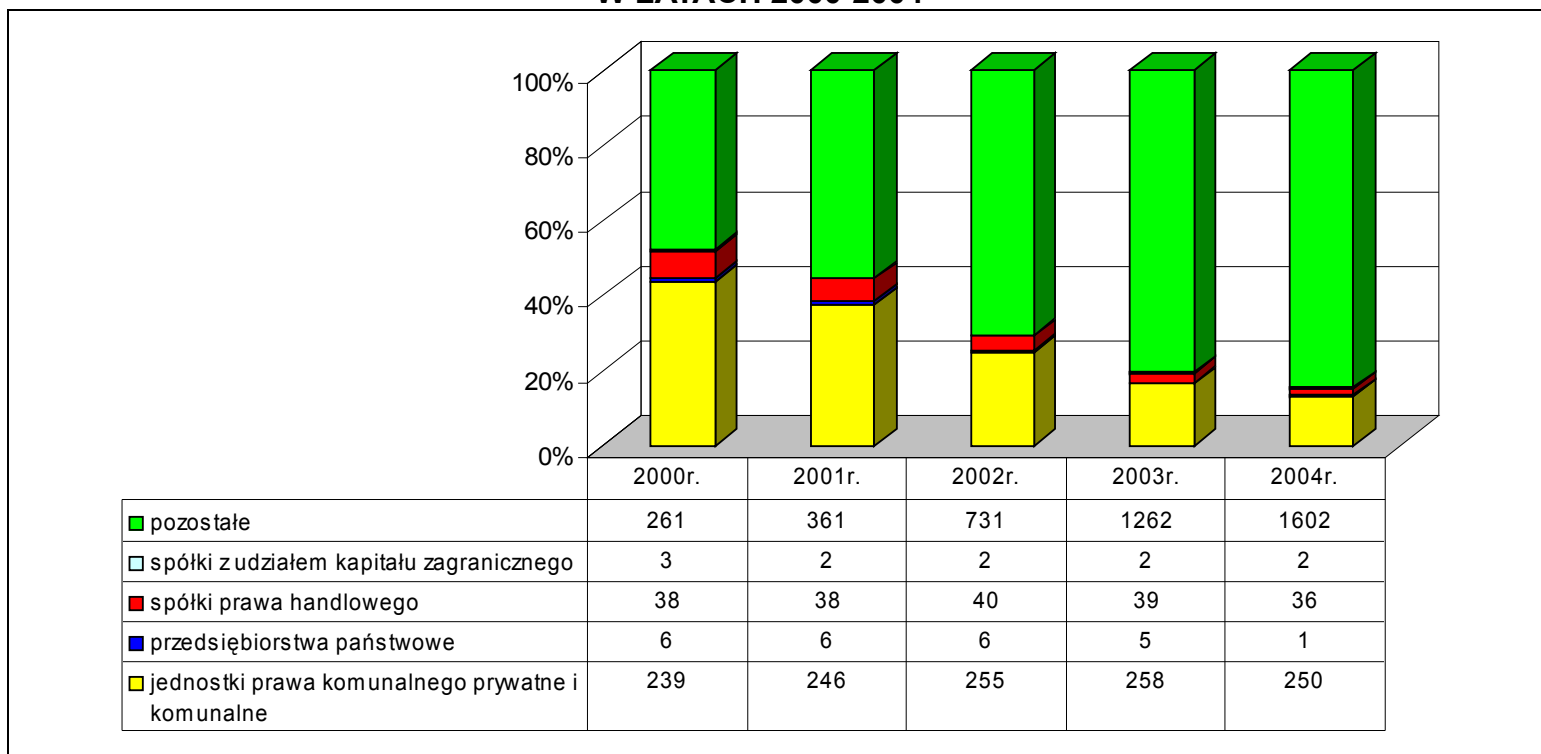

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.pl

2. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA TERENIE MIASTA ZABRZE W LATACH 2000-2005 Z ROZBICIEM NA POSZCZEGÓLNE FORMY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI.

PODMIOTY GOSPODARCZE SEKTORA PUBLICZNEGO W LATACH 2000-2004

W sektorze publicznym do 2003r. odnotowywano wzrost państwowych i komunalnych jednostek prawa budżetowego (2000r. – 239 jednostek, 2001r. – 246 jednostek, 2002r. – 255 jednostek, 2003r. – 258 jednostek) następnie w 2004r. liczba ta zmalała do 250 jednostek gospodarczych.

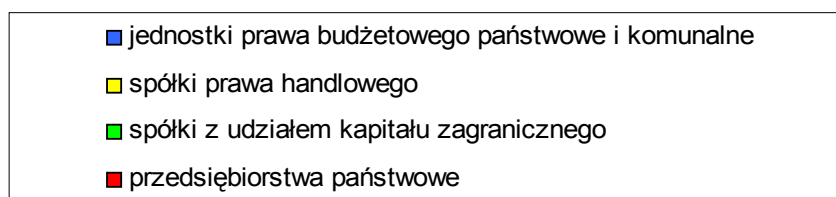
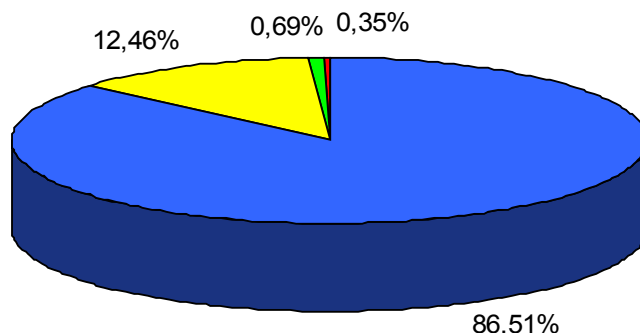
Liczba przedsiębiorstw państwowych utrzymywała się na stałym poziomie od 2000r. do 2002r. i wynosiła 6 jednostek gospodarczych. W roku 2003r. liczba ta zmniejszyła się do 5 by w 2004r. zmalała do 1.

Liczba spółek prawa handlowego począwszy od 2000r. rosła, a następnie zaczęła maleć (2000r. – 38 jednostek, 2001r. – 38 jednostek, 2002r. – 40 jednostek, 2003r. – 39 jednostek, 2004r. – 36 jednostek).

Liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego 2000r. wyniosła 3 jednostki w 2001r. liczba ta zmalała do 2 i do 2004r. nie uległa zmianie.

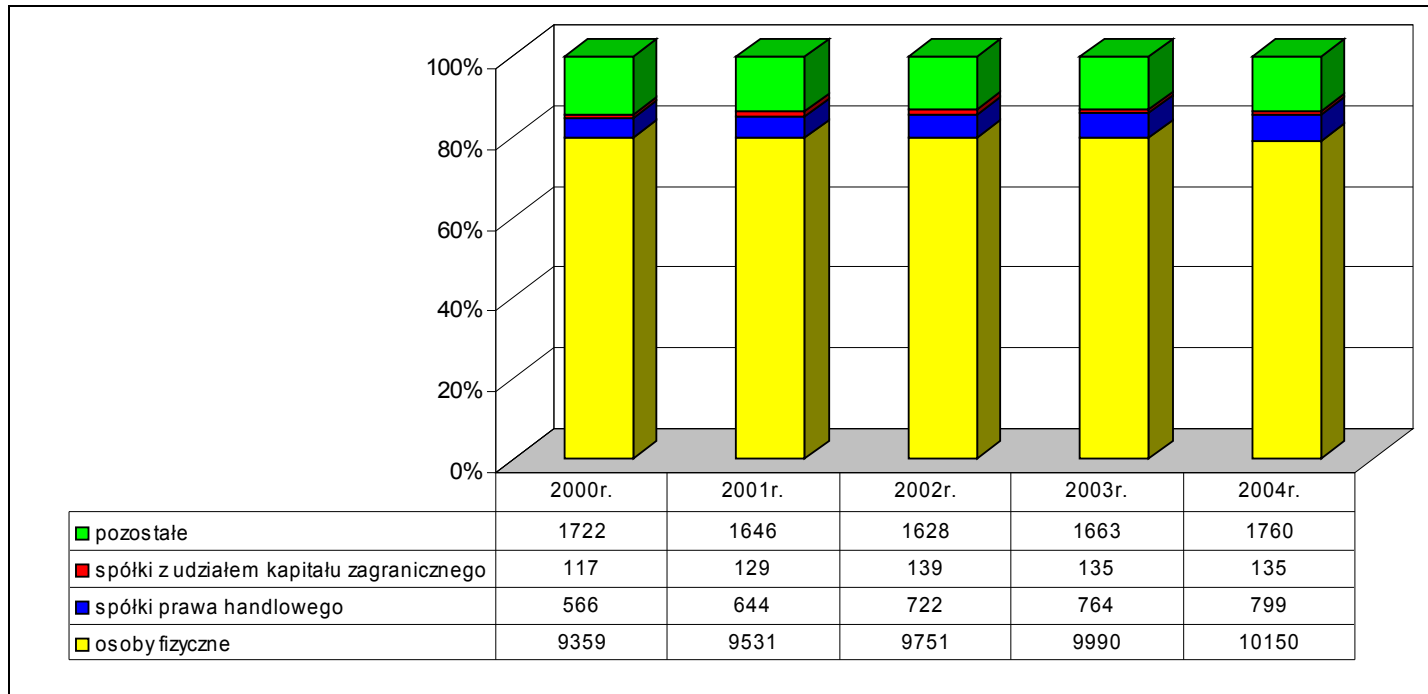
Liczba pozostałych podmiotów wyżej nie wyszczególnionych wynosiła odpowiednio w 2000r. – 261, 2001r. – 361, 2002r. – 731, 2003r. – 1 262 i w 2004r. – 1 602.

PODMIOTY GOSPODARCZE SEKTORA PUBLICZNEGO W 2004 ROKU

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.pl

PODMIOTY GOSPODARCZE SEKTORA PRYWATNEGO W LATACH 2000-2004

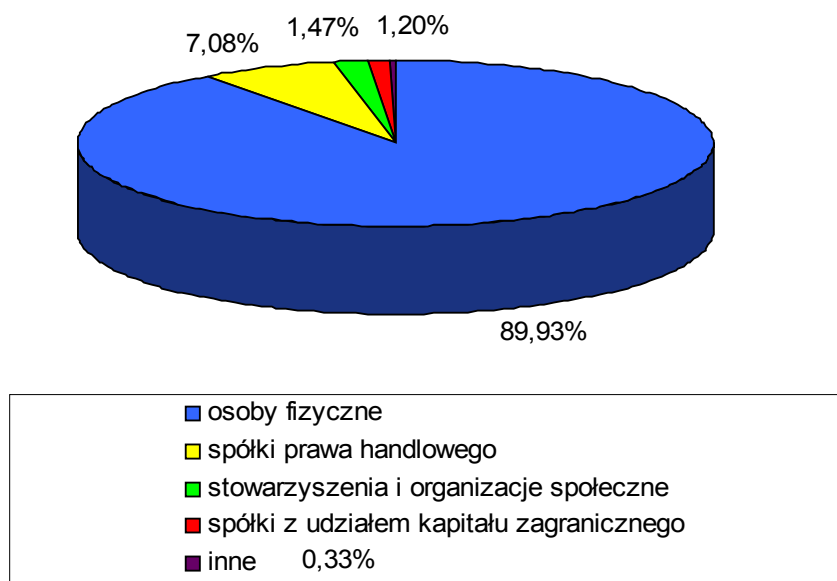
Wśród podmiotów gospodarczych sektora prywatnego największy wzrost obserwuje się w grupie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (2000r. – 9 359 jednostek, 2001r. – 9 531 jednostek, 2002r. – 9 751 jednostek, 2003r. – 9 990 jednostek, 2004r. – 10 150 jednostek).

Sukcesywnie rosła także liczba spółek prawa handlowego (2000r. – 566 jednostek, 2001r. – 644 jednostek, 2002r. – 722 jednostek, 2003r. – 764 jednostek, 2004r. – 799 jednostek).

Liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego wyniosła odpowiednio w 2000r. – 117 jednostek 2001r. – 129 jednostek, 2002r. – 139 jednostek, 2003r. – 135 jednostek, 2004r. – 135 jednostek.

Liczba pozostałych podmiotów wyniosła odpowiednio w 2000r. – 1 722 jednostek, 2001r. – 1 646 jednostek, 2002r. – 1 628 jednostek, 2003r. – 1 663 jednostek, 2004r. – 1 760 jednostek).

PODMIOTY GOSPODARCZE SEKTORA PRYWATNEGO W 2004 ROKU

Źródło: Bank Danych Regionalnych; www.stat.gov.pl

3. IDENTYFIKACJA I PODSTAWOWE DANE O GŁÓWNYCH PRACODAWCACH MAJĄCYCH SIEDZIBĘ NA TERENIE ZABRZA.

W Zabrzu działa 6 podmiotów zatrudniających 1000 osób i więcej oraz 18 firm zatrudniających od 190 do 999 osób (stan na 07.2005r.).

Firmy zatrudniające powyżej 999 osób w 2004 roku:

KOMPANIA WĘGLOWA S.A. KOPALNIA WĘGLA KAMIENNEGO „SOŚNICA-MAKOSZOWY”

Zatrudnia 3 400 pracowników. Zajmuje się wydobywaniem i przeróbką węgla kamiennego od prawie 100 lat. W ostatnich latach realizuje zadania ujęte w programie restrukturyzacji polskiego górnictwa węglowego Kopalnia „Makoszowy”.

GÓRNOŚLĄSKA SPÓŁKA GAZOWNICTWA SP. Z O.O.

Zatrudnia 3 260 osób. Działa w branży gazowniczej; zajmuje się obrotem gazem, świadczeniem usług przesyłowych, obsługą sieci gazowych, zapewnianiem ciągłości dostaw gazu.

MOSTOSTAL ZABRZE HOLDING S.A.

W Grupie Kapitałowej zatrudnionych jest 2 200 osób. Działa w branży budowlanej i zajmuje się generalnym wykonawstwem oraz realizacją „pod klucz” inwestycji w zakresie:

- budownictwa przemysłowego (przemysł petrochemiczny i chemiczny, maszynowy, energetyczny, hutniczy, motoryzacyjny, materiałów budowlanych, spożywczy),
- obiektów użyteczności publicznej,
- budownictwa drogowo-mostowego,
- budownictwa związanego z ochroną środowiska.

SAMODZIELNY PUBLICZNY SZPITAL KLINICZNY NR 1 IM. PROFESORA STANISŁAWA SZYSZKO ŚLĄSKIEJ AKADEMII MEDYCZNEJ W KATOWICACH

Szpital zatrudnia około 1 460 pracowników. W Szpitalu funkcjonuje 15 Klinik i 6 Zakłady w oparciu o 582 łóżka szpitalne oraz 6 stanowisk dializacyjnych. Do zadań Szpitala należy w szczególności udzielanie specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w warunkach szpitalnych lub ambulatoryjnych, ze szczególnym uwzględnieniem świadczeń wysokospecjalistycznych w ramach specjalności reprezentowanych przez jednostki organizacyjne Szpitala.

PRZEDSIĘBIORSTWO TRANSPORTU KOLEJOWEGO I GOSPODARKI KAMIENIEM SP. Z O.O.

Zatrudnia około 1 340 osób. Działa w branży transportu kolejowego, a zakres jego działalności obejmuje:

- przewozy kolejowe ładunków masowych,
- kompleksową obsługę bocznic kolejowych,
- utrzymanie, remonty i budowę układów torowych,
- naprawy i modernizację taboru kolejowego,
- rekultywację techniczną i biologiczną terenów.

KOMBINAT KOKSOCHEMICZNY "ZABRZE" S.A.

Zatrudnia około 1 000 osób. Działając w branży koksowniczej zajmuje się:

- wytwarzaniem produktów koksowania węgla,
- przetwarzaniem produktów koksowania węgla,
- produkcją wyrobów chemicznych.

Firmy zatrudniające od 190 do 999 osób:

ZABRZAŃSKIE ZAKŁADY MECHANICZNE S.A.

Zatrudniają około 740 osób. Jest to firma z branży wydobywczej. ZZM S.A. zajmują się :

- produkcją i sprzedażą kombajnów ścianowych i pozostałych maszyn i urządzeń górniczych: organów urabiających, kolejek łańcuchowych, konstrukcji i wyposażenia szybów,

- produkcją zmechanizowanych obudów górniczych w zakresie wysokości od 0,8 do 6,0 m, o podporności do 1 200 t,
- wykonawstwem konstrukcji spawanych, obróbkę mechaniczną detali oraz kompletację urządzeń w oparciu o dokumentację zlecniodawcy,
- wynajmem kombajnów i zespołów kombajnowych,
- remontem kombajnów i urządzeń hydrauliki siłowej,
- zapewnieniem stałego całodobowego serwisu.

ŚLĄSKIE CENTRUM CHORÓB SERCA W ZABRZU SZPITAL REJONOWY W ZABRZU

Placówka ochrony zdrowia – zatrudnia około 630 pracowników.

ZAKŁADY MIĘSNE "MADEJ & WRÓBEL" SP. Z O.O.

Zakład zatrudnia około 600 osób. Produkuje wyroby mięsne w ponad stu asortymentach. Posiada dobrze rozwiniętą własną sieć logistyczną składającą się z samochodów-chłodni, którymi towar jest dostarczany do klientów na terenie całej Polski. Zakład produkuje wyroby także na potrzeby koncernów Unii Europejskiej tworząc min dla nich marki własne.

BUDOWNICTWO URZĄDZEŃ GAZOWNICZYCH GAZOBUDOWA SP. Z O.O.

Zatrudnia 550 osób. Działa w branży budownictwo – gazownictwo. Zajmuje się wykonawstwem inwestycji i kapitalnych remontów w zakresie gazociągów wysokiego i średniego ciśnienia, wodociągów, ropociągów, ciepłociągów, a także stacji kompresorowych i stacji redukcyjno pomiarowych.

PRZEDSIĘBIORSTWO KOMPLEKSOWEJ OBSŁUGI BOCZNIC KOLEJOWYCH "PETKOL" S.A.

Zatrudnia 515 osób. Wykonuje szeroki zakres usług kolejowych: obsługę i eksploatację bocznic kolejowych, transport kolejowy ładunków masowych, spedycję i ekspedycję kolejową oraz logistykę transportową. Realizuje także remonty i budowy układów torowych, naprawy lokomotyw spalinowych oraz wagonów towarowych różnych typów, a także urządzeń elektrycznych i urządzeń systemów łączności.

URZĄD MIEJSKI

Zatrudnia 505 osób. Realizuje zadania własne miasta, określone ustawami, statutem miasta, uchwałami Rady Miejskiej, zarządzeniami Prezydenta Miasta, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej i przekazywane miastu z mocy ustaw oraz na podstawie porozumień z organami tej administracji. Urząd działa na rzecz zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców miasta.

"ELEKTROCIĘPŁOWNIA ZABRZE" S.A.

Zatrudnia 370 osób. Działa w branży paliwowo-energetycznej i zajmuje się wytwarzaniem ciepła oraz energii elektrycznej.

TERMOIZOLACJA S.A.

Zatrudnia 350 osób (740 w całej Grupie Termoizolacja). Działa w branży izolacji przemysłowych dla energetyki, przemysłu chemicznego, spożywczego, okrętowego.

Zajmuje się produkcją:

- izolacji termicznych ciepłochronnych jak i zimnochronnych,
- izolacji dźwiękochłonnych,
- izolacji przeciwpożarowych,
- obmurzy kotłów,
- projektowaniem i montażem rusztowań,
- wykonawstwem kształtek instalacji klimatyzacyjnych,
- robotami fasadowymi i dachowymi z izolacją,
- robotami antykorozyjnymi.

ZABRZAŃSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.

Przedsiębiorstwo zatrudnia 330 osób, działa w branży gospodarki komunalnej i ochrony środowiska. Zajmuje się działalnością usługową w zakresie rozprowadzenia wody.

"JOPEX" ZAKŁAD PRODUKCYJNY FRANCISZEK JOPEK

Firma zatrudnia 330 osób. Działa na rynku przemysłu ceramicznego. Oferuje ceramikę łazienkową, płytki i gres szklwiony.

"SPOŁEM" ZABRZE SP. Z O.O.

Zatrudnia 325 osób, prowadzi działalność handlową na terenie miasta.

LOGSTOR ROR POLSKA SP. Z O.O.

Firma zatrudnia 300 osób, działa w branży budownictwo, ciepłownictwo. Zajmuje się produkcją systemów preizolowanych.

ZAKŁAD PRZETWÓRSTWA MIĘSNEGO "JANO" ANIELA SERWATKA

Firma zatrudnia około 300 osób. Zakład produkujący wyroby mięsne.

ZABRZAŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

Zajmuje się zarządzaniem budynkami mieszkalnymi, zatrudnia

ZARZĄD BUDYNKÓW KOMUNALNYCH SP. Z O.O.

Zajmuje się zarządzaniem budynkami mieszkalnymi – zatrudnia około 205 pracowników.

ZAKŁADY METALOWE "POSTĘP" S.A.

Zatrudniają 295 osób. Działają w branży motoryzacyjnej. Zajmują się tłoczeniem, wykrawaniem, gięciem, obróbką skrawaniem, spawaniem, zgrzewaniem, nitowaniem, malowaniem proszkowym, montażem.

HUTA ZABRZE S.A.

Zatrudnia łącznie około 270 pracowników we wszystkich spółkach operacyjnych. Zajmuje się produkcją wyrobów hutniczych.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO - HANDLOWO - USŁUGOWE "REM BUD" SP. Z O.O.

Firma zatrudnia ponad 200 osób. Zajmuje się wykonawstwem i remontami maszyn i urządzeń, instalacji technologicznych oraz remontami budowlanymi w hutnictwie, górnictwie oraz innych gałęziach przemysłu. Świadczy usługi w zakresie: organizowania i prowadzenia remontów budowlanych, wykonawstwa i remontach

konstrukcji stalowych, robotach antykorozyjnych, elektroinstalacyjnych, sprzedaży koks.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE "MARKET-PLUS" SP. Z O.O.

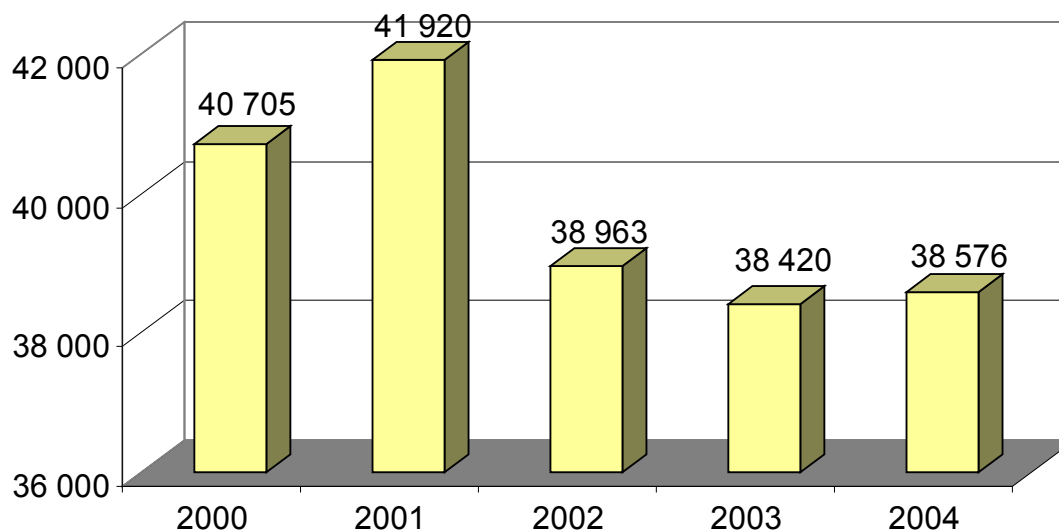
Firma zatrudnia ponad 190 osób. Market Plus Sp. z o.o. należy obecnie do ogólnopolskiej sieci sklepów AGD i RTV .

4. CHARAKTERYSTYKA ZATRUDNIENIA.

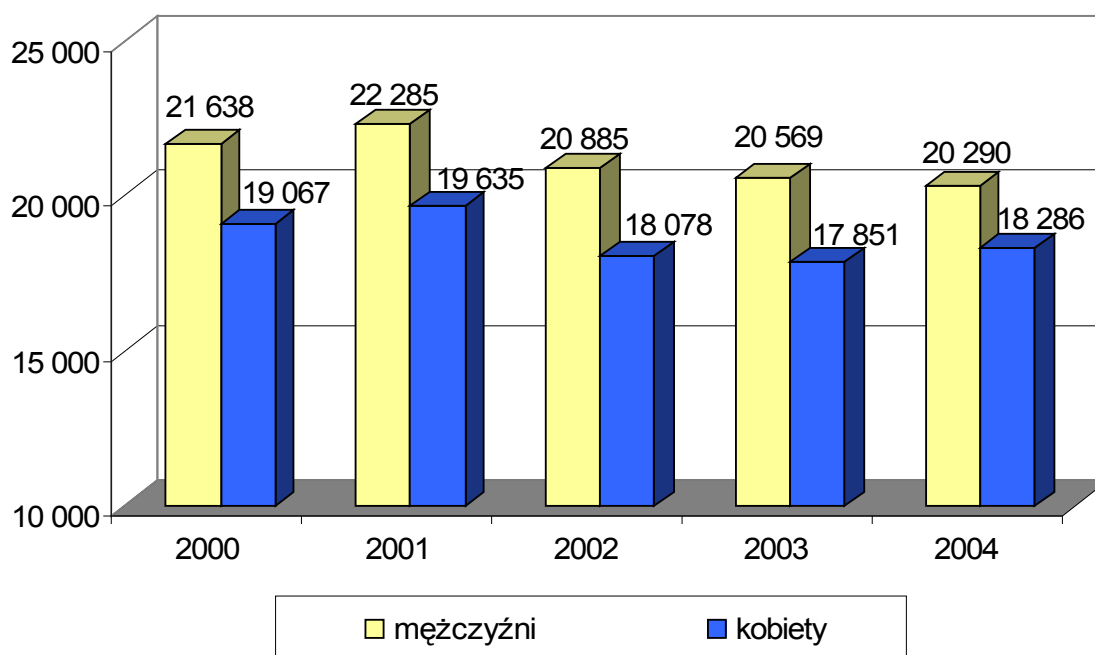
W 2004 roku liczba zatrudnionych wynosiła 38,6 tys. osób, co stanowi 30,6% osób w wieku produkcyjnym.

LICZBA PRACUJĄCYCH W ZABRZU W LATACH 2000-2004

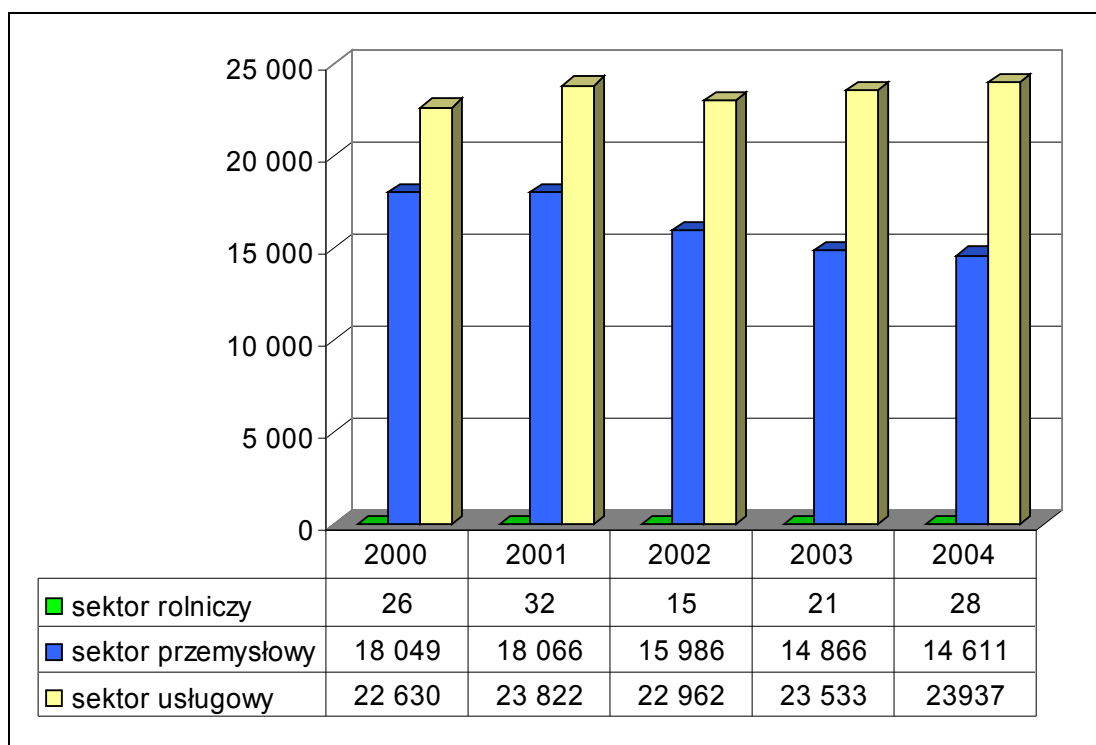
Mężczyźni stanowią większość wśród zatrudnionych. W 2004 roku kobiety stanowiły 47% zatrudnionych.

LICZBA PRACUJĄCYCH W ZABRZU W LATACH 2000-2004 WEDŁUG PŁCI

W Zabrzu przeważa zatrudnienie w usługach – 62% zatrudnionych pracuje w tym sektorze, z czego w handlu około 15,5%. W firmach przemysłowych pracuje niecałe 38% zatrudnionych, a w sektorze rolniczym zaledwie 0,1%.

LICZBA PRACUJĄCYCH W ZABRZU W LATACH 2000-2004 WEDŁUG SEKTORÓW

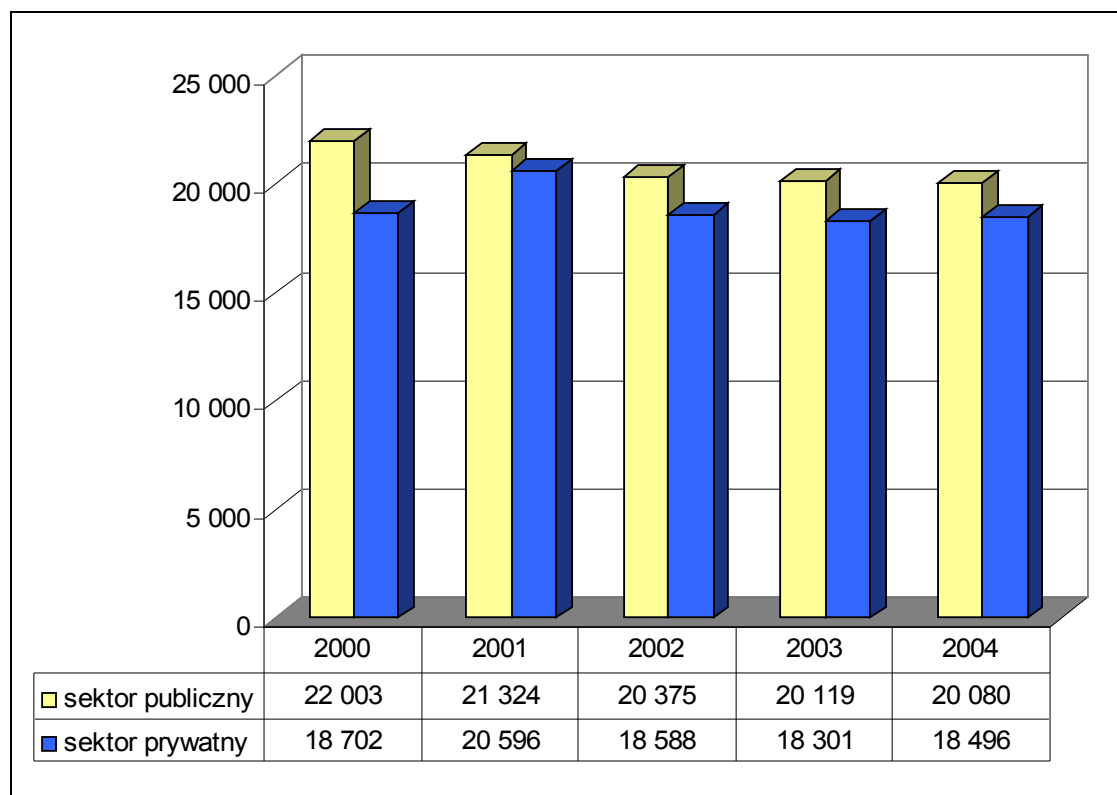
W Zabrzu zatrudnienie w przemyśle maleje (z roku 2002 na rok 2003 i 2003 na 2004 o około 7%).

W Polsce w roku 2004 przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 2,4 mln osób i było niższe tylko o 0,4% niż w 2003 roku. Udział przeciętnie zatrudnionych w przemyśle w zatrudnieniu ogółem utrzymał się na niewiele wyższym poziomie w porównaniu do w roku 2003 i wynosił 33,2%.

W Zabrzu w porównaniu do średniej krajowej zatrudnienie w przemyśle jest aktualnie wyższe o prawie 6%.

W firmach sektora publicznego pracuje 52% ogółu zatrudnionych.

LICZBA PRACUJĄCYCH W ZABRZU W LATACH 2000-2004 WEDŁUG FORM WŁASNOŚCI

W Polsce w 2004 roku nastąpiły również istotne zmiany w strukturze zatrudnienia ze względu na formę własności, wiążące się z realizacją programu prywatyzacji. W sektorze publicznym (zatrudniającym w 2004 roku 544,6 tys. osób) przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 8,7%, natomiast w sektorze prywatnym (zatrudniającym w 2004 r. 1.869 tys.) spadło o 2,3%. W efekcie udział zatrudnionych w sektorze prywatnym w zatrudnionych ogółem w przemyśle zwiększył się w 2004 roku do poziomu 77,4%.

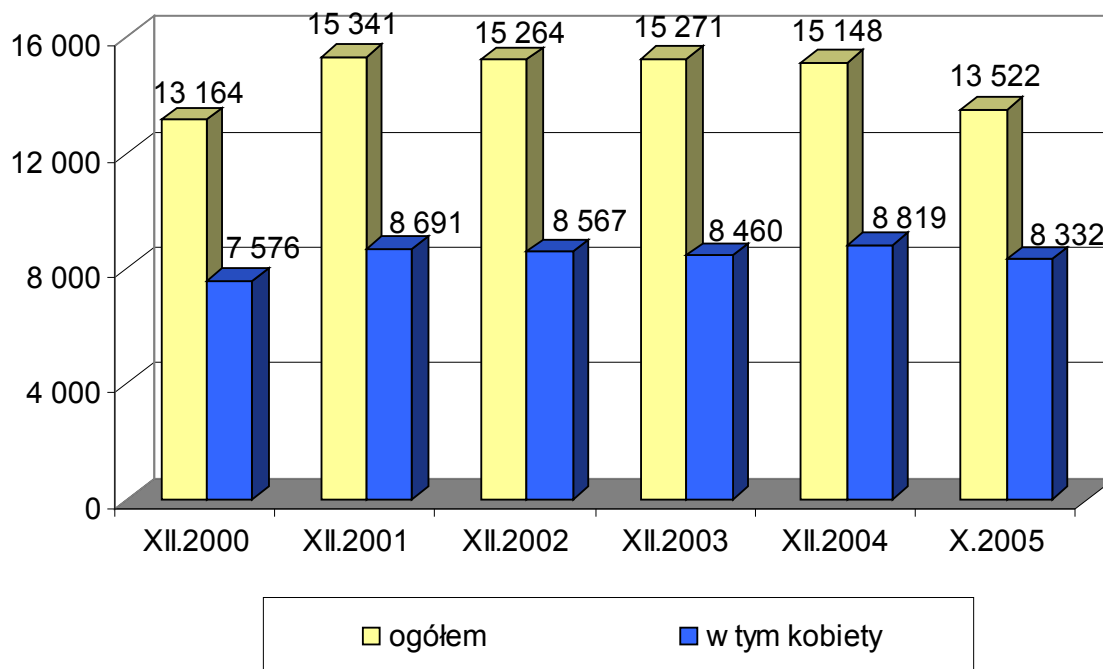
W porównaniu do średniej krajowej udział firm sektora publicznego w Zabrze jest wyższy aż o 25%.

5. CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA.

Zabrze jest miastem, w którym działalność gospodarczą prowadzi wiele firm, jednakże zmniejszenie potencjału ekonomicznego, w postaci dużych zakładów pracy (kopalnie, huta) spowodowało wzrost bezrobocia. Przyczyn takiego bezrobocia można upatrywać także w dość niskim poziomie wykształcenia części mieszkańców, kłopotów z dostosowaniem się do pracy z wykorzystaniem nowych technologii czy też długim pozostawaniem bez pracy, co skutkuje zmniejszeniem aktywności w szukaniu zatrudnienia.

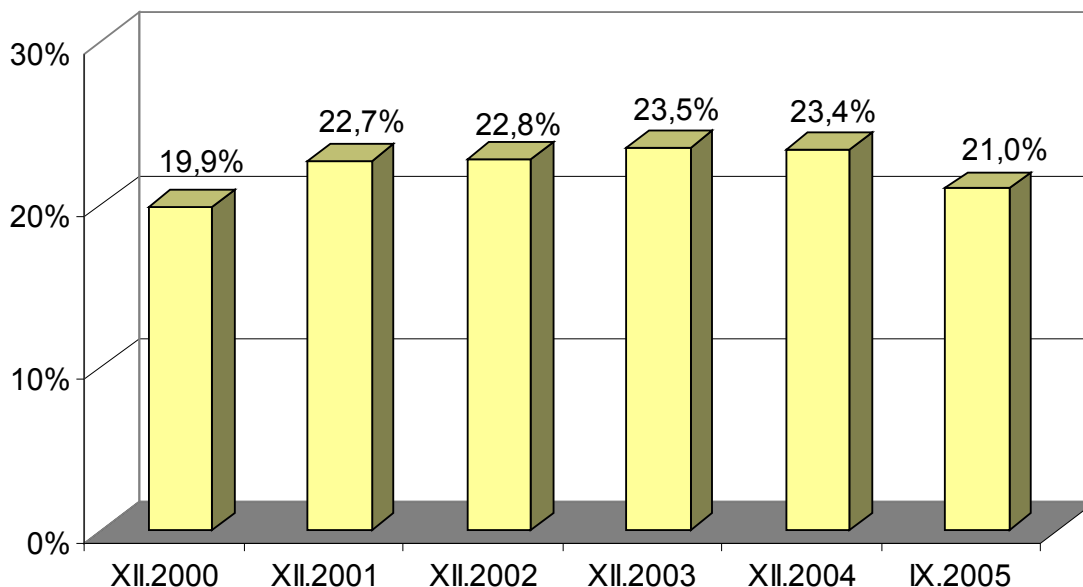
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych od 2004 roku zmniejszyła się i na koniec października 2005r. wyniosła 13,5 tys. osób, co stanowi spadek o 11% w porównaniu do grudnia 2004 roku.

LICZBA BEZROBOTNYCH W LATACH 2000 - 2005

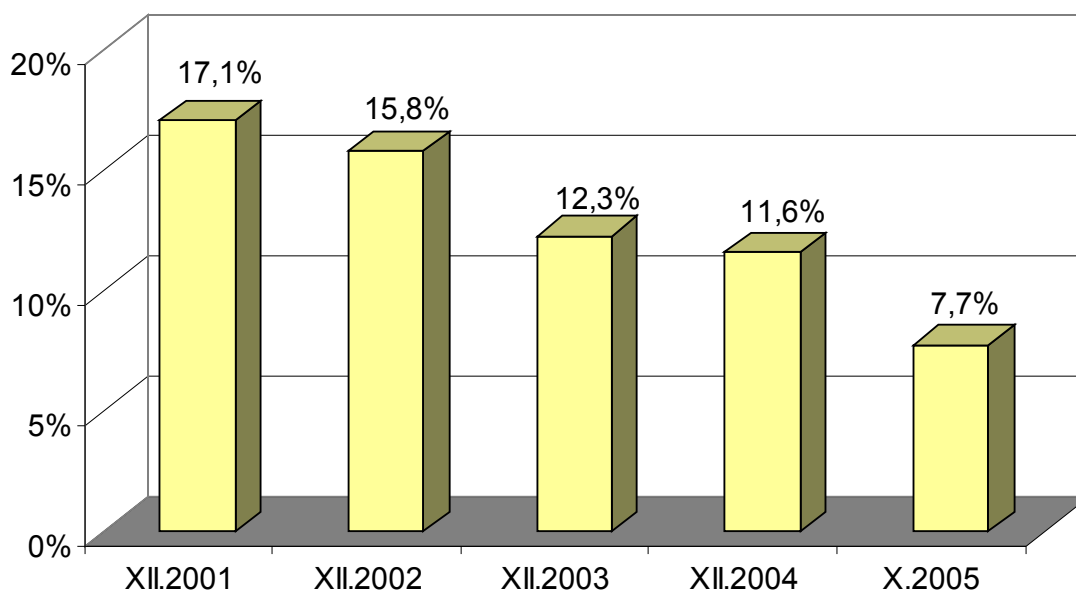
Stopa bezrobocia w Zabrzu od 2001 roku wynosiła ponad 20% i do roku 2004 wzrastała. Obecnie zmniejszyła się i wyniosła na koniec października 2005 roku 21%.

STOPA BEZROBOCIA W LATACH 2000 - 2005

Liczba osób z prawem do zasiłku zmniejsza się i obecnie wynosi niecałe 8%.

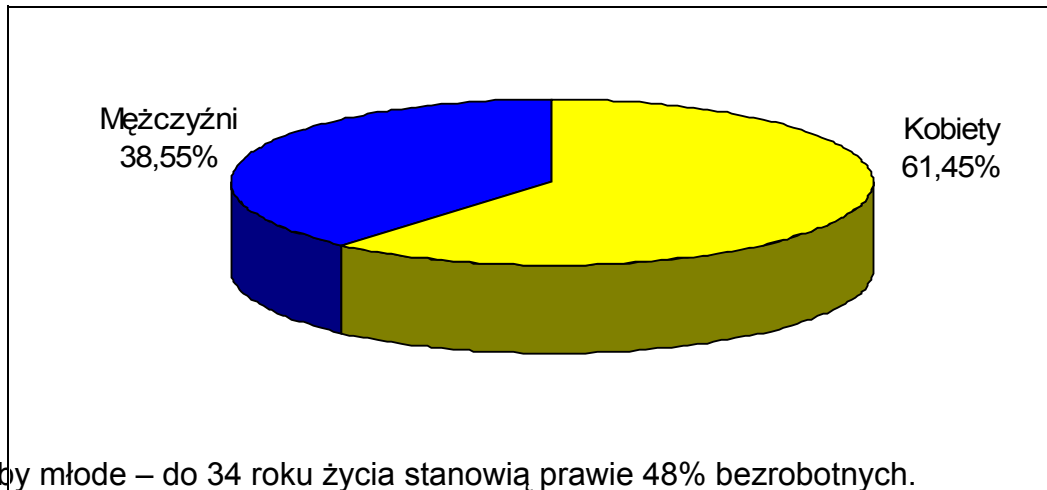
LICZBA BEZROBOTNYCH Z PRAWEM DO ZASIŁKU W LATACH 2001 - 2005

CHARAKTERYSTYKA OSÓB BEZROBOTNYCH – LISTOPAD 2005 ROK

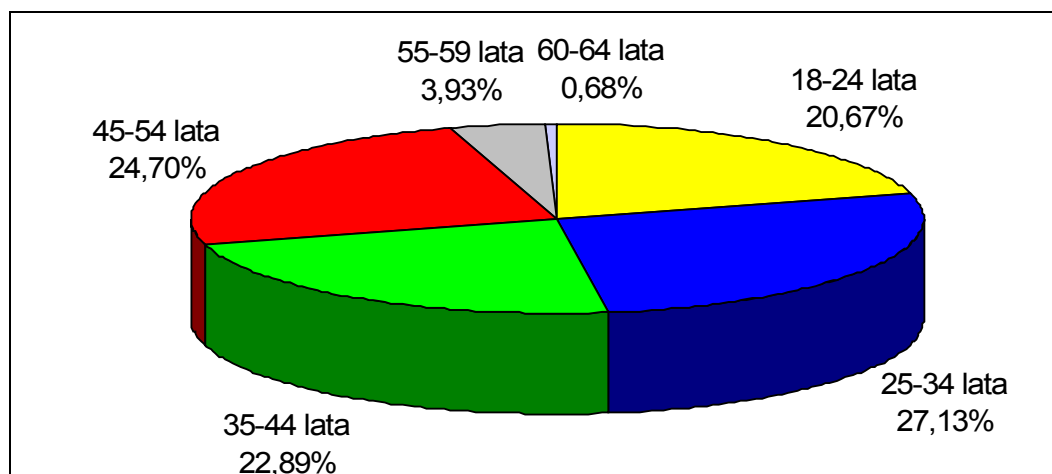
Wśród osób bezrobotnych prawie 2/3 stanowią kobiety.

PŁEĆ

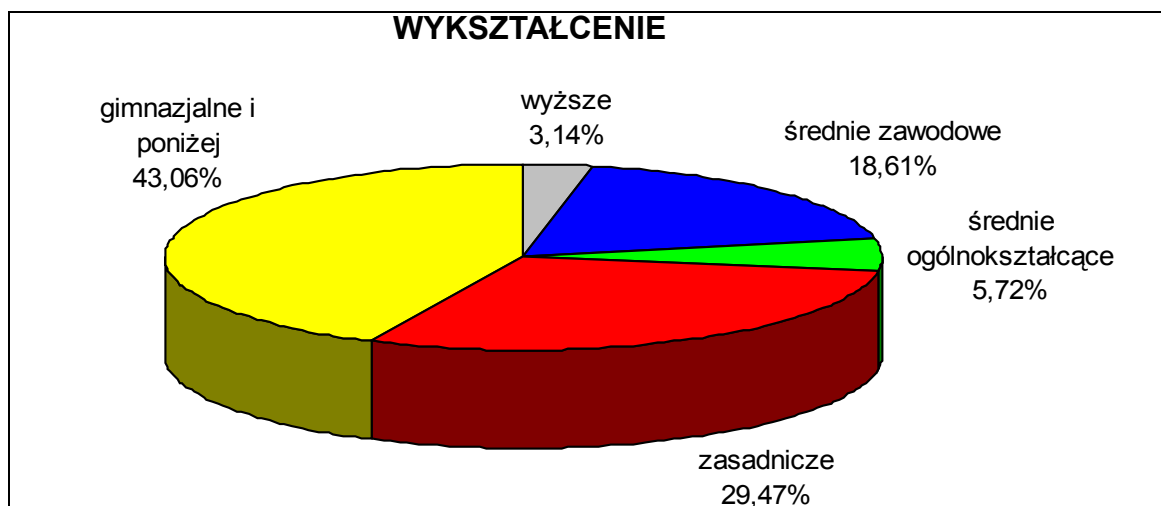
Osoby młode – do 34 roku życia stanowią prawie 48% bezrobotnych.

WIEK

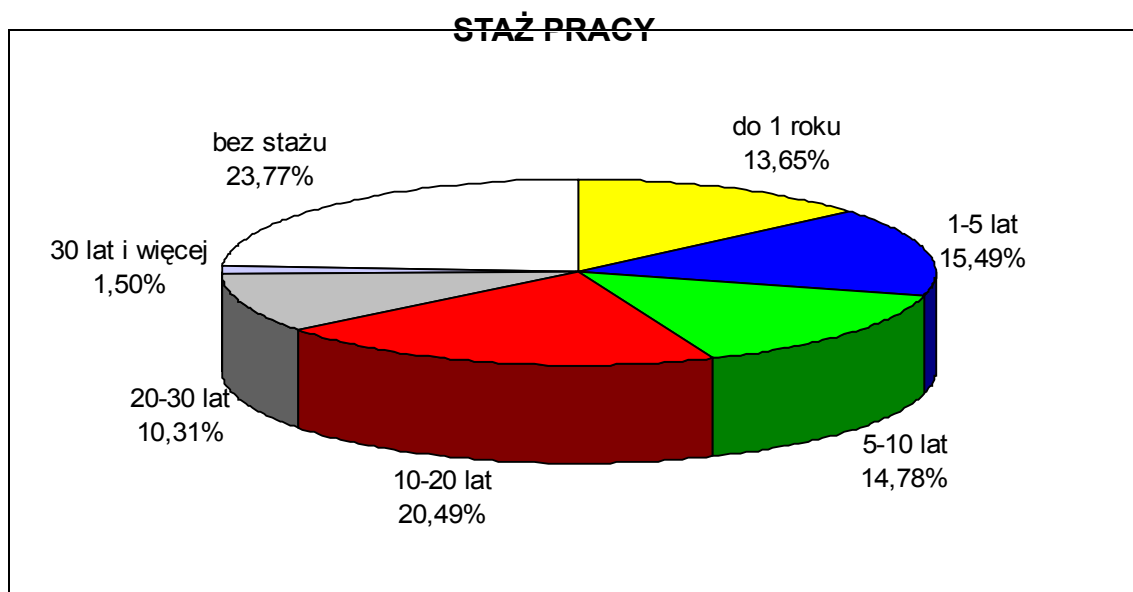

Największą grupę bezrobotnych – 43% stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

WYKSZTAŁCENIE

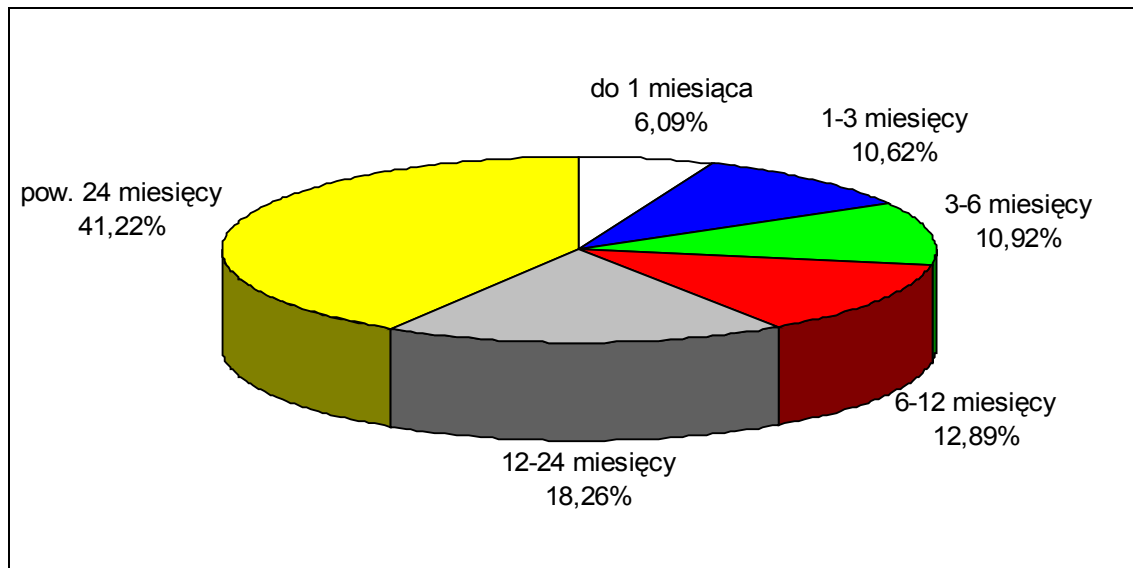

Osoby bez stażu pracy stanowią prawie 24% bezrobotnych, a osoby z doświadczeniem zawodowym do 1 roku to kolejne 14%.

Znaczna część bezrobotnych – 41% pozostaje bez pracy powyżej 24 miesięcy.

CZAS POZOSTAWANIA BEZ PRACY

W rozbiciu na dzielnice najczęściej osób bezrobotnych mieszka w Centrum Zabrze, co wynika przede wszystkim z zaludnienia tej dzielnicy, którą zamieszkuje 40% mieszkańców miasta (Centrum Południe i Centrum Północ).

LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH W ROZBICIU NA DZIELNICE I OSIEDLA MIASTA

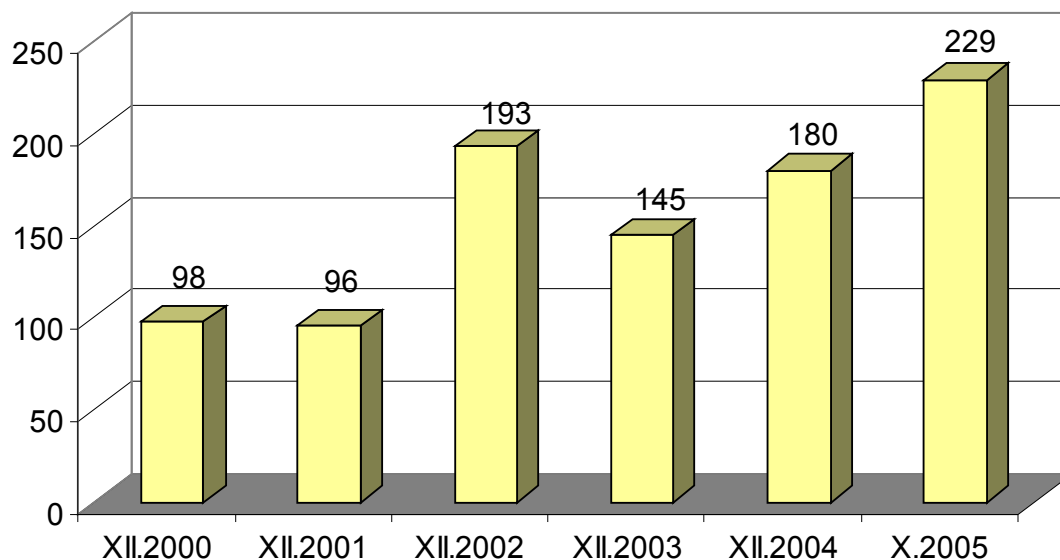
Dzielnica	Liczba bezrobotnych
Biskupice	1 217
Centrum Południe	3 903
Centrum Północ	2 676
Grzybowice	191
Helenka	913
Kończyce	144
Maciejów	305
Makoszowy	187
Mikulczyce	1 360
Os.Janek	302
Os.Mikołaja Kopernika	330
Os.Młodego Górnika	112
Os.Tadeusza Kotarbińskiego	635
Pawłów	93
Rokitnica	1 246
Zaborze Południe	471
Zaborze Północ	1 103

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy, lipiec 2005

Liczba ofert pracy od roku 2003 roku wzrasta. W październiku 2005 roku było 229 ofert pracy złożonych w PUP Zabrze.

LICZBA OFERT PRACY

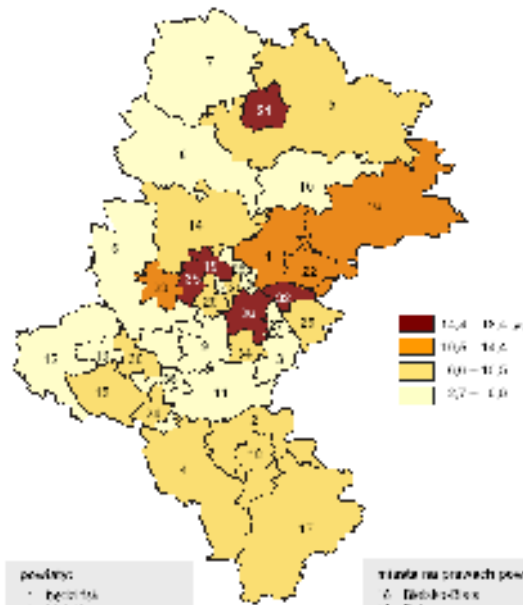
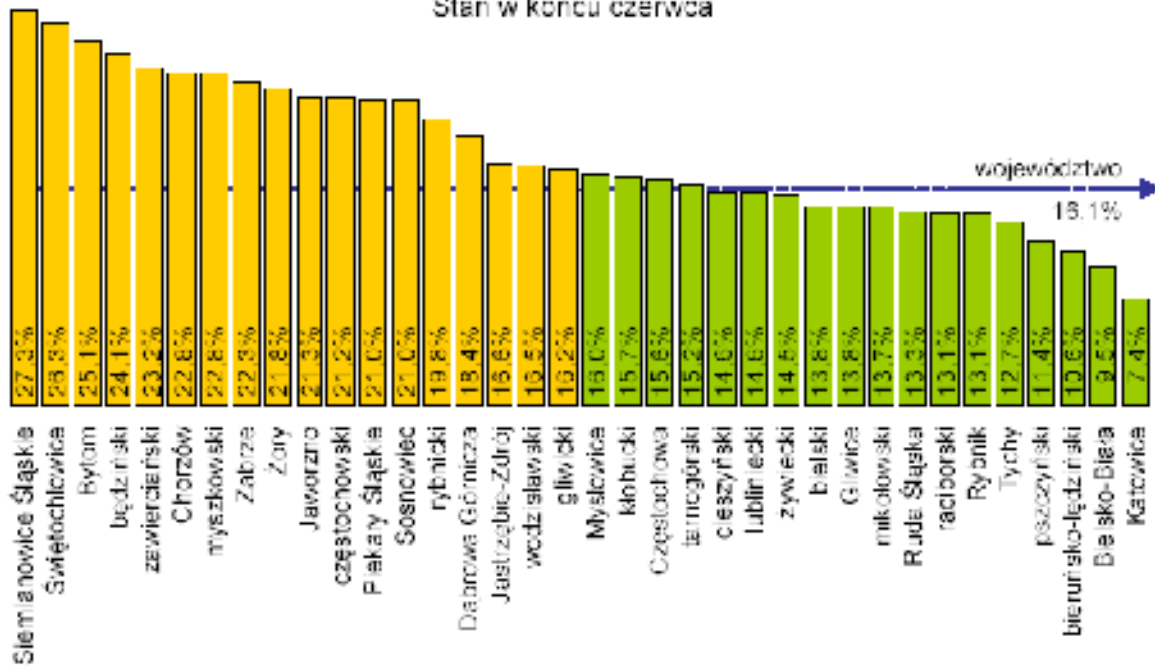
Reasumując powyższą analizę, od wielu lat populacja zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zabrzu posiada stałe cechy:

- przewaga zarejestrowanych kobiet,
- mały staż pracy,
- młody wiek,
- niskie wykształcenie,
- pozostawanie bez pracy powyżej 24 miesięcy.

Na tle innych miast województwa śląskiego bezrobocie w Zabrzu jest stosunkowo wysokie, ponieważ przy bardzo dużym terytorialnym zróżnicowaniu stopy bezrobocia w granicach od 7,4% w Katowicach do 27,3% w Siemianowicach Śląskich, w Zabrzu w porównywalnym okresie wynosiło ono 22,3%.

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W II KWARTALE 2005 R.

Stan w końcu czerwca

- powiaty:
1. białostocki
 2. białski
 3. Bielski
 4. Bydgoski
 5. Bystrzycki
 6. Bytomski
 7. Bytowski
 8. Bytowski
 9. Bytowski
 10. Bytowski
 11. Bytowski
 12. Bytowski
 13. Bytowski
 14. Bytowski
 15. Bytowski
 16. Bytowski
 17. Bytowski

- miasta na prawach powiatu:
1. Bydgoszcz
 2. Bydgoszcz
 3. Bydgoszcz
 4. Bydgoszcz
 5. Bydgoszcz
 6. Bydgoszcz
 7. Bydgoszcz
 8. Bydgoszcz
 9. Bydgoszcz
 10. Bydgoszcz
 11. Bydgoszcz
 12. Bydgoszcz
 13. Bydgoszcz
 14. Bydgoszcz
 15. Bydgoszcz
 16. Bydgoszcz
 17. Bydgoszcz

Źródło: Bezrobocie w
śląskim w 2005 roku, GUS

województwie

6. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW, BARIER I TRENDÓW W SEKTORZE MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW NA RYNKU ZABRZAŃSKIM.

W efekcie zachodzących przemian gospodarczych w Polsce nastąpił wzrost przedsiębiorczości. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw stał się symbolem przemian i przebudowy polskiego przemysłu. Ten sektor gospodarki stał się podstawą funkcjonowania gospodarki całego kraju.

Małe bądź średnie przedsiębiorstwo to zazwyczaj firma, która:

- zatrudnia niewielką liczbę pracowników,
- dysponuje relatywnie małym kapitałem,
- ma niewielki udział w rynku (często jego rynek zbytu obejmuje tylko obszar miasta).

Zgodnie z definicją z ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz 1178 z 1999 r. z późn. zm.):

- **za małego przedsiębiorcę** uważa się przedsiębiorcę, który w poprzednim roku obrotowym:
 - 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 50 pracowników oraz
 - 2) osiągnął przychód netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 7 milionów EURO lub suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec poprzedniego roku obrotowego nie przekroczyła równowartości w złotych 5 milionów EURO.
- 2. Nie uważa się jednak za małego, przedsiębiorcy, w którym przedsiębiorcy inni niż mali posiadają:
 - 1) więcej niż 25% wkładów, udziałów lub akcji,
 - 2) prawa do ponad 25% udziału w zysku,
 - 3) więcej niż 25% głosów w zgromadzeniu wspólników (akcjonariuszy);
- **za średniego przedsiębiorcę** uważa się przedsiębiorcę, nie będącego małym przedsiębiorcą, który w poprzednim roku obrotowym:
 - 1) zatrudniał średniorocznie mniej niż 250 pracowników oraz

- 2) osiągnął przychód netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nie przekraczający równowartości w złotych 40 milionów EURO lub suma aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec poprzedniego roku obrotowego nie przekroczyła równowartości w złotych 27 milionów EURO.
2. Nie uważa się jednak za średniego, przedsiębiorcy, w którym przedsiębiorcy inni niż mali i średni posiadają:
 - 1) więcej niż 25% wkładów, udziałów lub akcji,
 - 2) prawa do ponad 25% udziału w zysku,
 - 3) więcej niż 25% głosów w zgromadzeniu wspólników (akcjonariuszy).

Mimo tworzenia programów wspierających i określających politykę wobec małych i średnich przedsiębiorstw firmy MSP stoją często przed trudnościami codziennej egzystencji. Wejście Polski do UE spowodowało, że przedsiębiorstwa te muszą stać się konkurencyjne na rynkach zagranicznych. Aby ten cel osiągnąć konieczny jest transfer nowoczesnych technologii oraz edukacja potencjalnych eksporterów w dziedzinie prawa, marketingu i promocji.

Sektor MSP w Zabrzu obejmuje 15 378 firm (stan na 07.2005r.), z czego 14 586 to firmy mikro (zatrudniające od 0-9 pracowników), 664 – małe i 128 – średnie.

Urząd Miasta Zabrze zorganizował badanie, którego celem było zilustrowanie bieżącej sytuacji sektora MSP oraz określenie jego problemów i potrzeb.

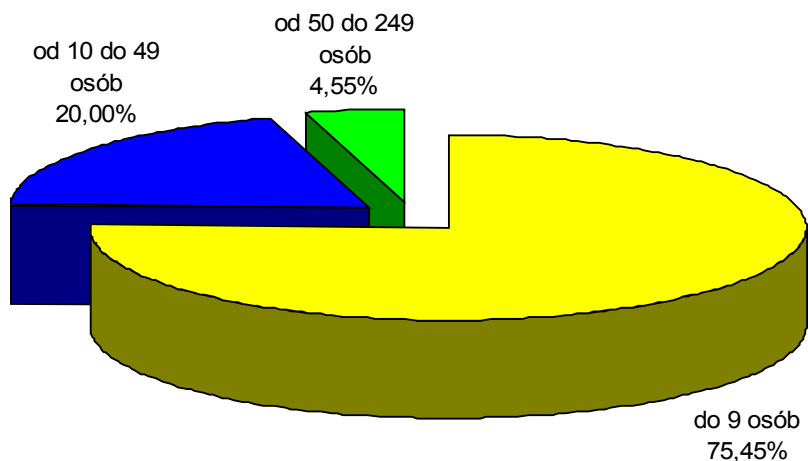
Badanie zostało przeprowadzone w grudniu 2005 roku na próbie 110 losowo wybranych firm z terenu Zabrze, metodą wywiadów telefonicznych wspartych ankietą umieszczoną na stronie internetowej UM.

Niektóre wyniki zostały porównane z danymi z badania MSP z województwa śląskiego z 2001 roku, aby można było ocenić kondycję firm zabrzańskich na tle innych małych i średnich przedsiębiorstw.

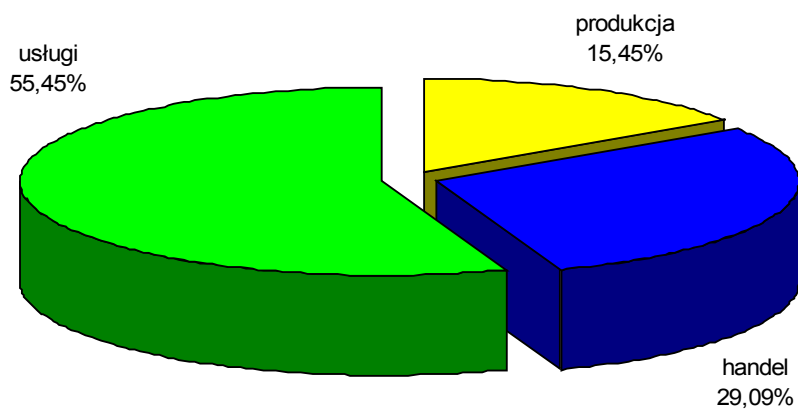
Charakterystyka badanych firm

WIELKOŚĆ ZATRUDNIENIA

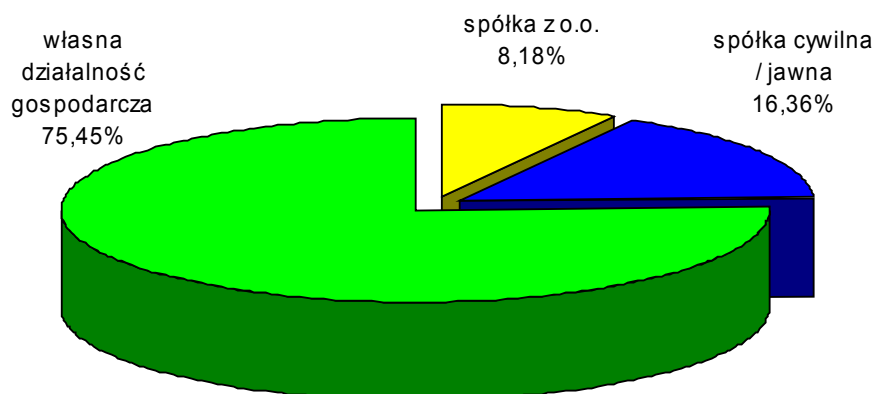
Spośród badanych firm 75% stanowiły firmy mikro, zatrudniające mniej niż 9 pracowników.

DOMINUJĄCY RODZAJ DZIAŁALNOŚCI

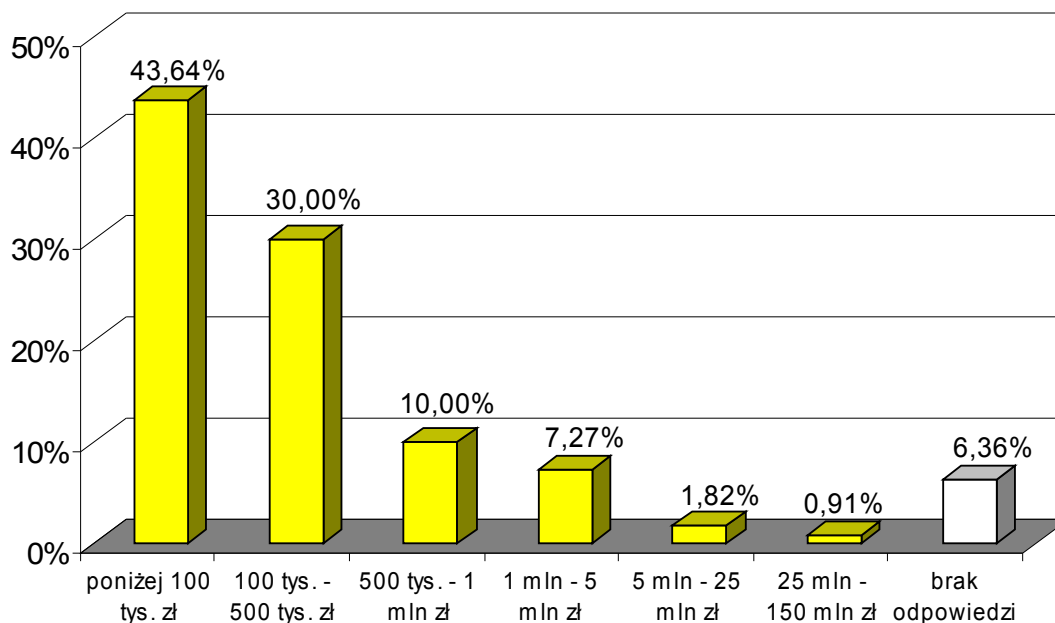
Głównym profilem działalności badanych firm są usługi (55%).

FORMA PRAWNA

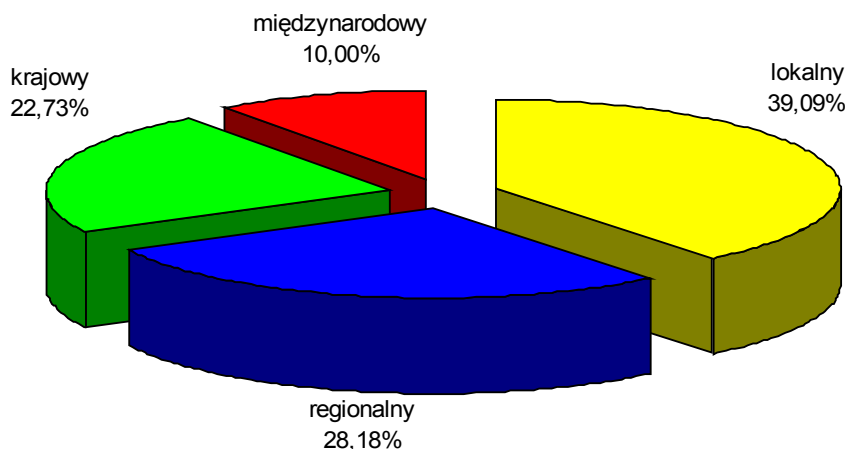
Forma prawna badanych firm to głównie własna działalność gospodarcza (75%) – rzadziej spółka cywilna / jawna (16%) i spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (8%).

PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY ZA 2005 ROK

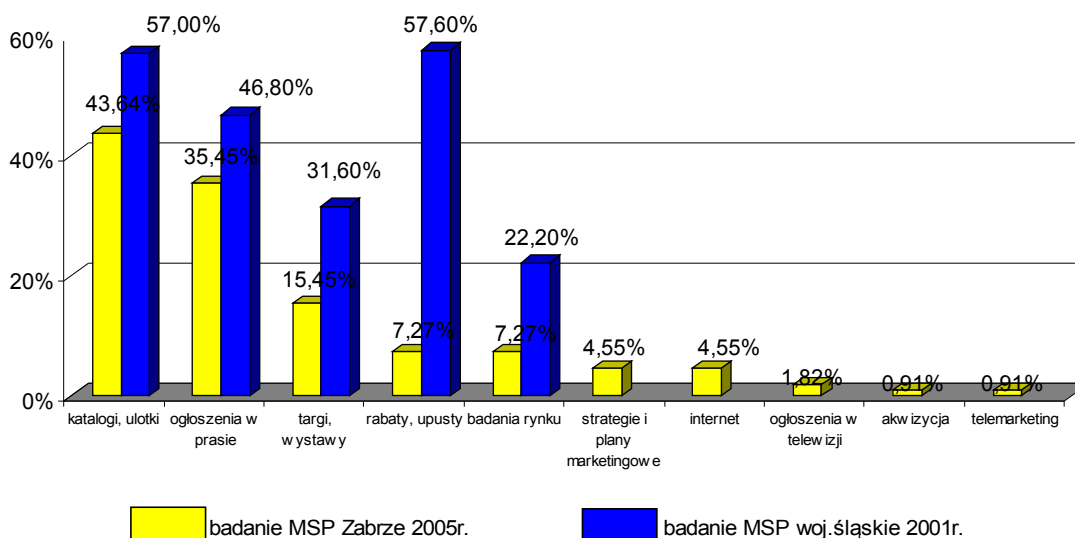
Ponad 43% badanych firm za 2005 rok wykazuje przychody ze sprzedaży poniżej 100 tys. zł, a przychody 30% badanych firm mieszczą się w przedziale od 100 tys. zł do 500 tys. zł.

RYNEK ZBYTU

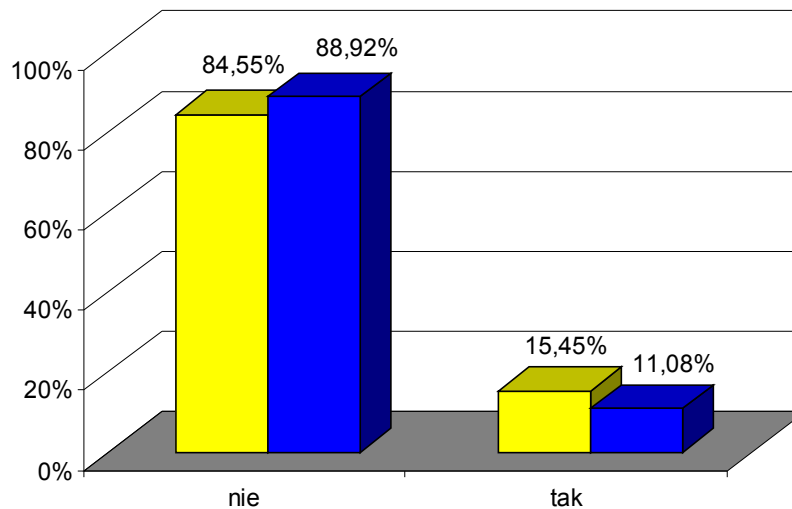
Dla ponad 67% badanych firm rynek zbytu to rynek lokalny lub regionalny. Tylko 10% badanych firm wskazuje swój rynek zbytu jako rynek międzynarodowy.

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE SPRZEDAŻ

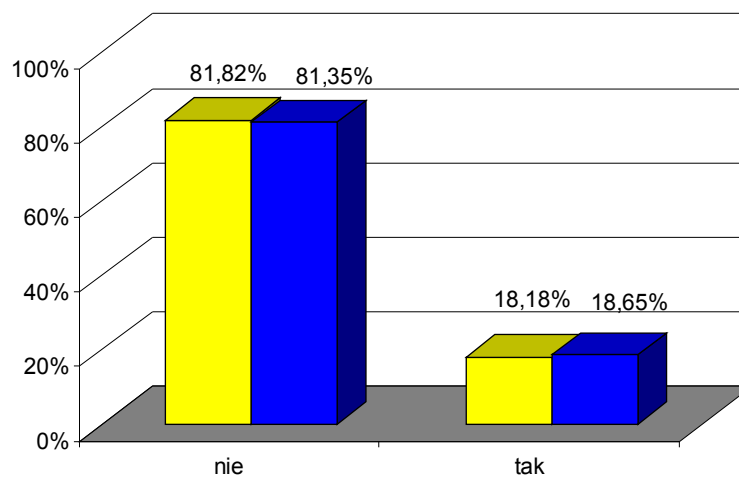

Główne działania wspierające sprzedaż to: katalogi i ulotki (44% wskazań) i ogłoszenia w prasie (36%). W badaniu przeprowadzonym w 2001 roku na próbie firm z województwa śląskiego najczęściej wymienianym działaniem wspierającym sprzedaż były rabaty i upusty (58%). Różnice w wynikach z obydwu badań mogą świadczyć o tym, że małe i średnie firmy coraz częściej widzą możliwości zwiększenia sprzedaży przy wykorzystaniu działań marketingowych promujących firmę na zewnątrz, a nie głównie w sposób polegający na stosowaniu korzystnej polityki cenowej i rabatowej.

CZY W PAŃSTWA FIRMIE ISTNIEJE UDOKUMENTOWANY SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ?

CZY DO 2006 ROKU PLANUJĄ PAŃSTWO UZYSKAĆ CERTYFIKAT(Y) JAKOŚCI?

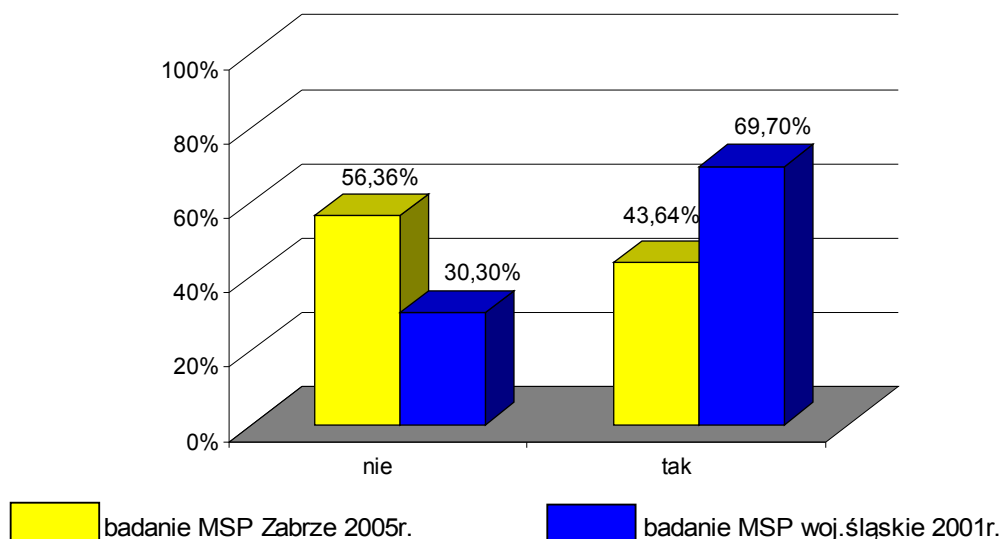

 badanie MSP Zabrze 2005r.

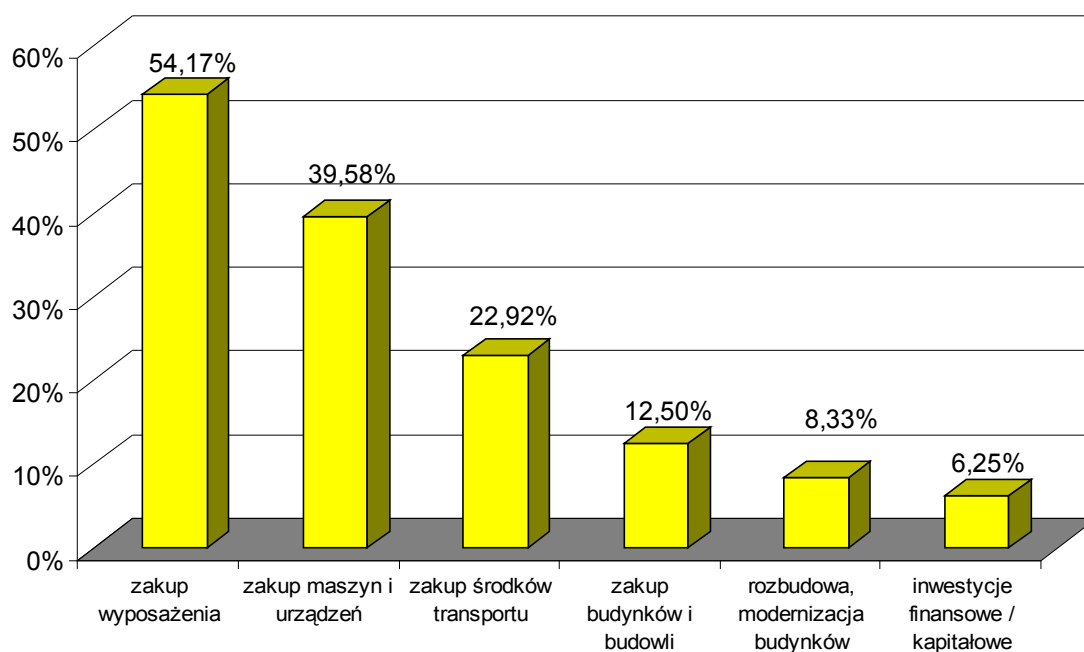
 badanie MSP woj.śląskie 2001r.

Prawie 16% badanych firm potwierdza istnienie w firmie udokumentowanego systemu zarządzania jakością (5% więcej niż w badaniu z roku 2001), natomiast 18% badanych firm planuje do roku 2006 uzyskać certyfikat takiego systemu (odsetek porównywalny z badaniem z 2001r.). Wyniki te świadczą o coraz większej potrzebie posiadania systemów zarządzania jakością wśród małych i średnich firm.

ZREALIZOWANE LUB ROZPOCZĘTE INWESTYCJE W ROKU 2005

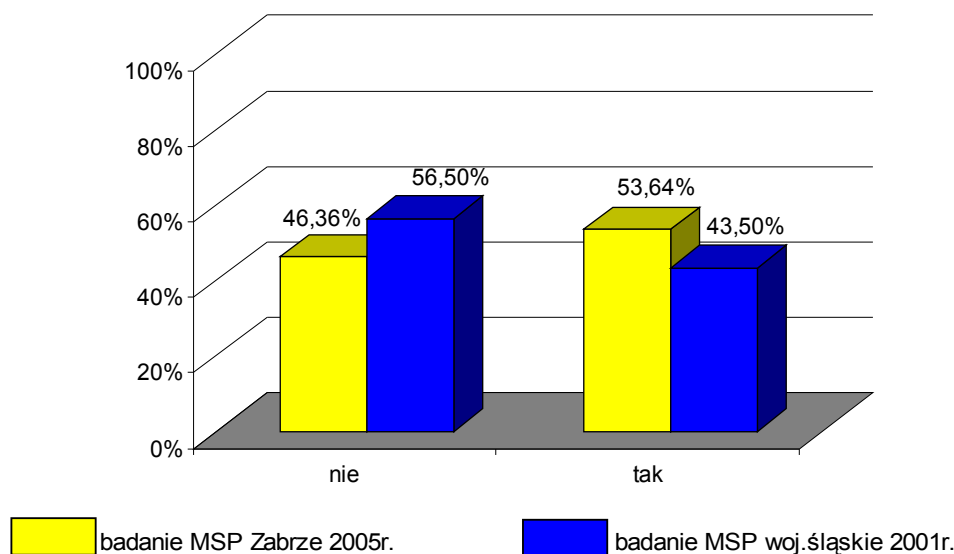
GŁÓWNE NAKŁADY INWESTYCYJNE PONIESIONE W ROKU 2005

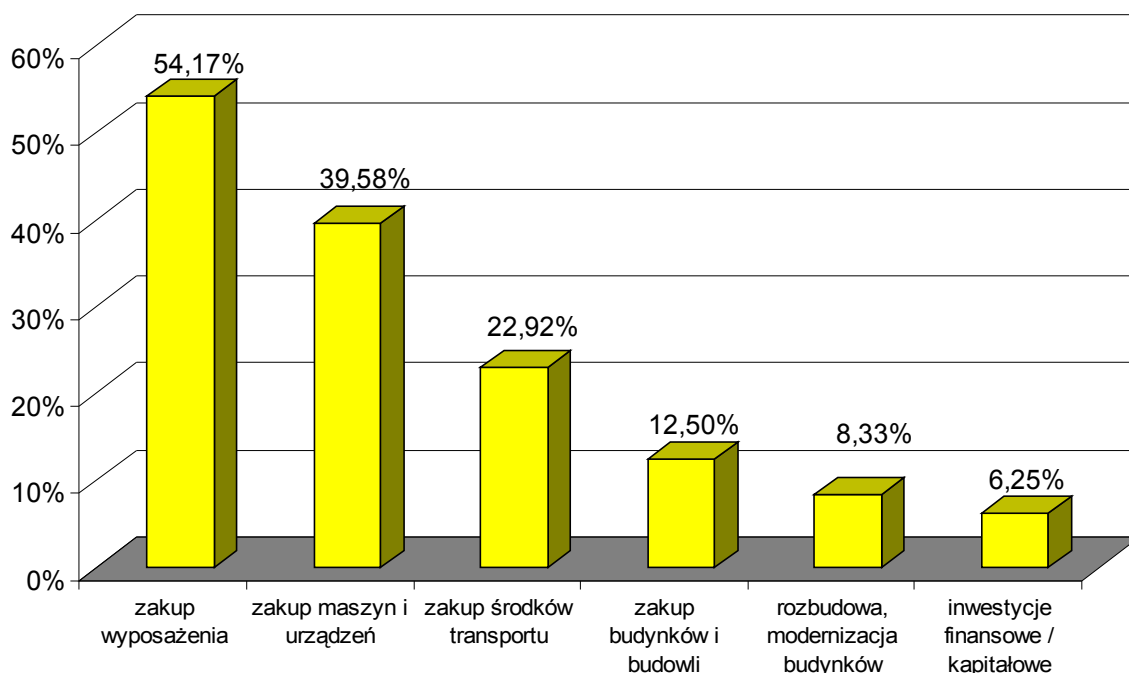
Tylko 44% badanych firm zrealizowało lub rozpoczęło w roku 2005 inwestycje. W badaniu zrealizowanym w roku 2001 odsetek ten był wyższy i wynosił prawie 70% firm. Mniejsza liczba małych i średnich firm realizujących inwestycje świadczy o trudnej sytuacji rynkowej skoro firmy ostrożniej podejmują decyzje o nowych inwestycjach.

Główne inwestycje zrealizowane lub rozpoczęte w 2005 roku to zakup wyposażenia (54% wskazań), zakup maszyn i urządzeń (40%) i zakup środków transportu (23%).

PLANOWANIE INWESTYCJI W NAJBLIŻSZYCH LATACH

GŁÓWNE INWESTYCJE PLANOWANE W NAJBLIŻSZYCH LATACH

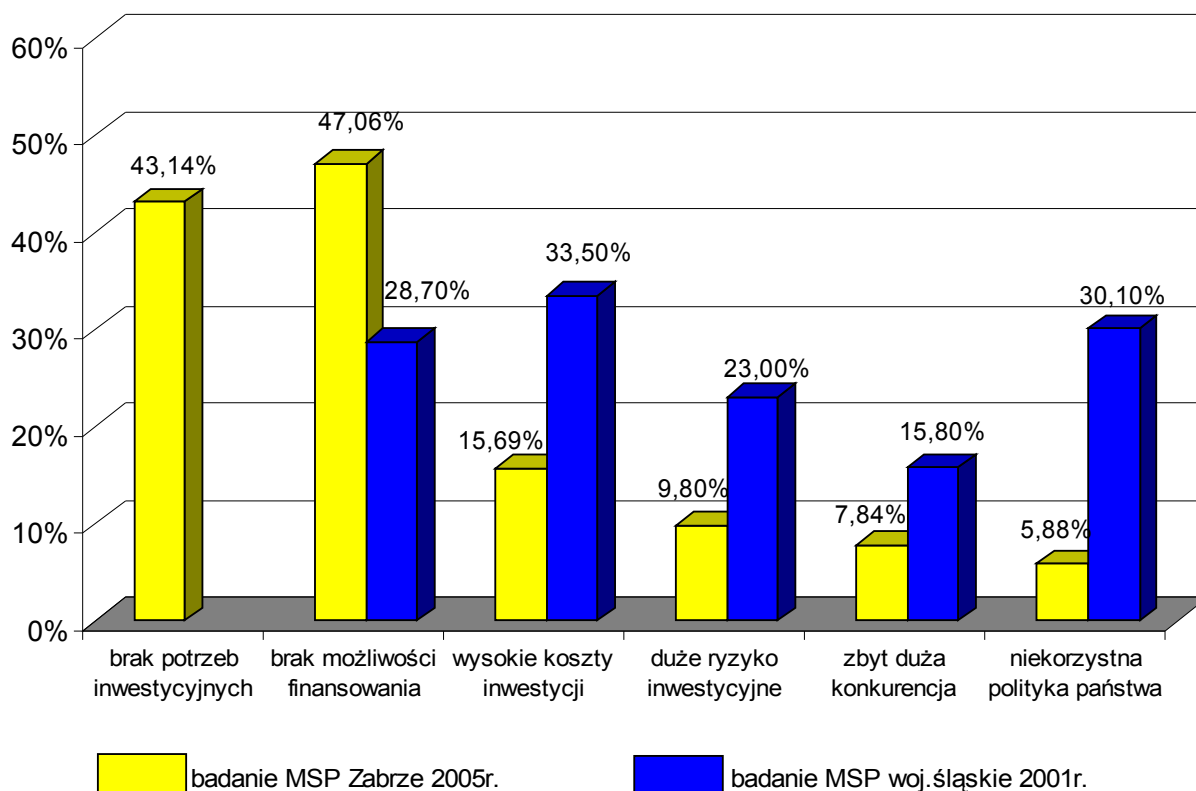

54% badanych firm planuje inwestycje na najbliższe lata. W porównaniu do badania z 2001 roku odsetek firm planujących inwestycje jest większy o prawie 10%, co może świadczyć o lepszych perspektywach rozwoju małych i średnich firm na najbliższe lata, z punktu widzenia tych firm.

Małe i średnie firmy planują na najbliższe lata podobne inwestycje (co do rodzaju) do tych, które już zrealizowały lub rozpoczęły w roku 2005, a są to głównie: zakup wyposażenia (42% wskazań), zakup maszyn i urządzeń (39%) i zakup środków

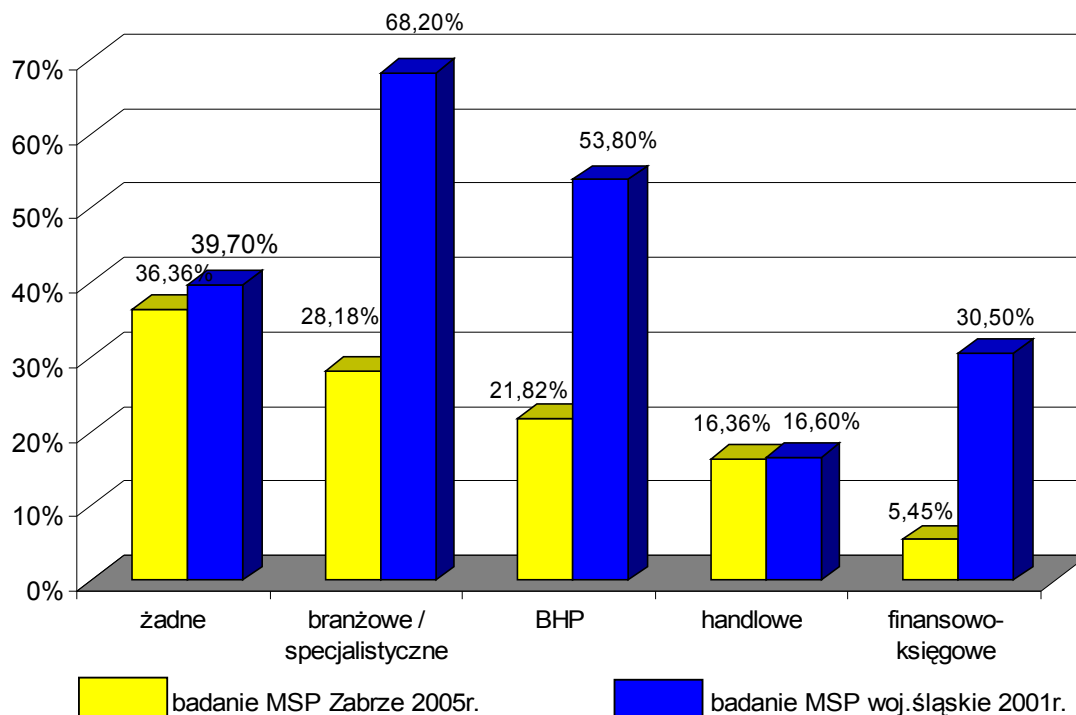
transportu (29%). Uwagę zwraca 20% małych i średnich przedsiębiorstw planujących zakup budynków i budowli w porównaniu do 13% firm, które zrealizowały lub rozpoczęły taką inwestycję w roku 2005.

GŁÓWNE PRZYCZYNY BRAKU PLANOWANIA INWESTYCJI

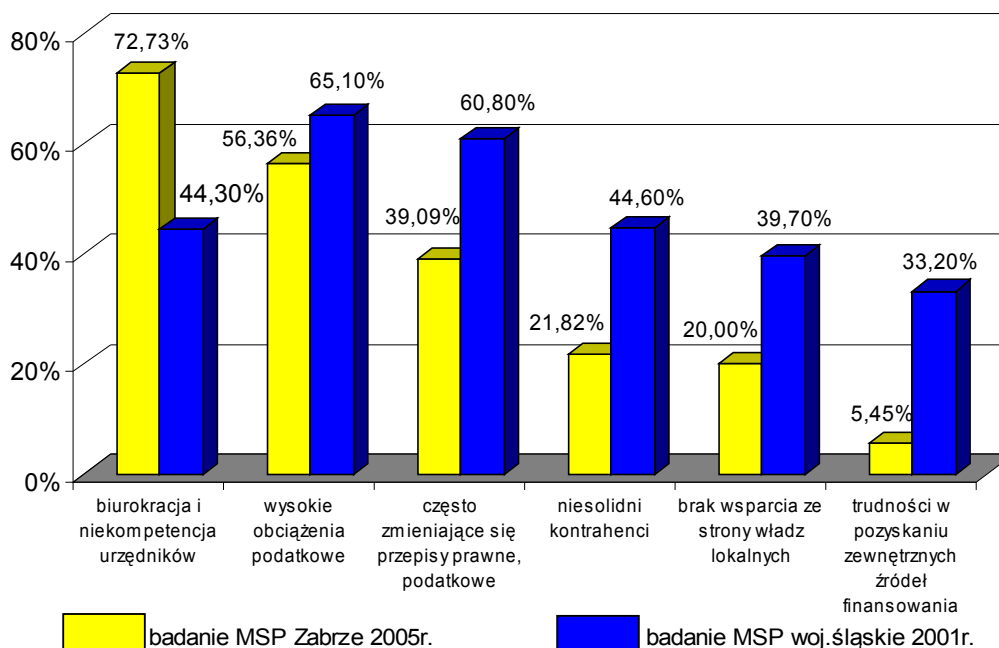
Małe i średnie firmy, które nie planują inwestycji, robią to głównie z braku możliwości ich finansowania (47%) oraz z braku potrzeb inwestycyjnych (43%). Główną przyczyną nie planowania inwestycji w roku 2001 były wysokie koszty (34%), niekorzystna polityka państwa (30%) oraz brak możliwości ich finansowania (29%). To porównanie może wskazywać na lekkie polepszenie nastrojów inwestycyjnych wśród małych i średnich przedsiębiorstw, które rzadziej niż miało to miejsce w roku 2001 boją się wysokich kosztów inwestycji, ryzyka inwestycyjnego, konkurencji i niekorzystnej polityki państwa.

SZKOLENIA PRACOWNIKÓW W OSTATNICH LATACH

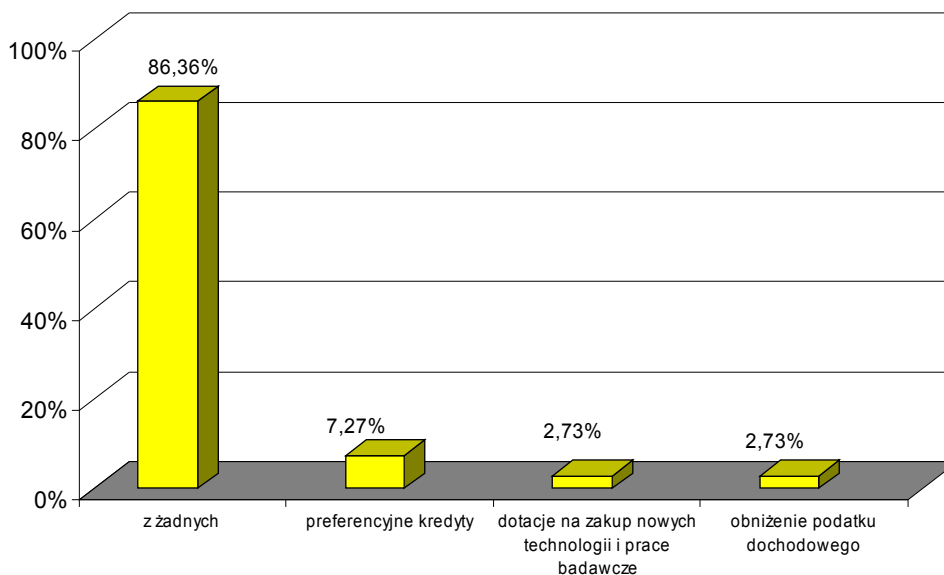
W porównaniu do badania z roku 2001 mniejszy jest odsetek małych i średnich firm szkolących pracowników w najczęściej wymienianych rodzajach szkoleń: branżowych / specjalistycznych, BHP, handlowych i finansowo-księgowych, chociaż o 3% mniej przedsiębiorstw niż w roku 2001 podaje, że ich pracownicy nie brali udziału w żadnych szkoleniach w ostatnich latach.

GŁÓWNE TRUDNOŚCI W PROWADZENIU FIRMY

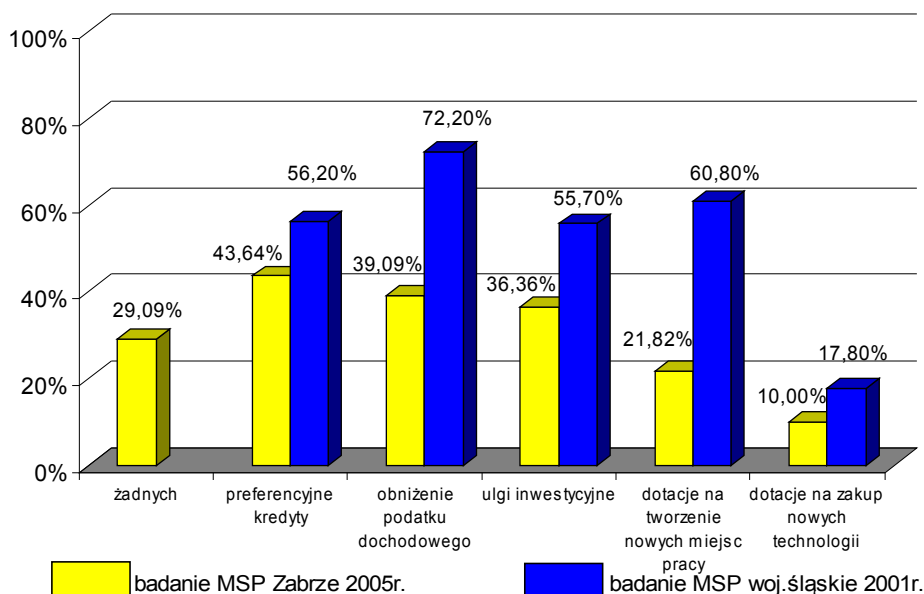

Główne trudności w prowadzeniu firmy dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Zabrza to: biurokracja i niekompetencja urzędników (73% wskazań), wysokie obciążenia podatkowe (56%) i często zmieniające się przepisy prawne i podatkowe (39%). W porównaniu do wyników z roku 2001 mniejsza jest liczba przedsiębiorstw skarżących się na trudności w prowadzeniu firmy, z wyjątkiem biurokracji i niekompetencji pracowników urzędów. Jednocześnie warto zauważyć, że mniej przedsiębiorców w porównaniu do badania z 2001 roku skarży się na brak wsparcia ze strony władz lokalnych.

Z JAKICH FORM POMOCY PUBLICZNEJ KORZYSTALI PAŃSTWO?

JAKICH FORM POMOCY PUBLICZNEJ OCZEKUJĄ PAŃSTWO?

Bardzo niski odsetek małych i średnich firm korzysta z jakichkolwiek form pomocy publicznej (około 14% badanych przedsiębiorstw), natomiast aż 70% takich firm oczekuje pomocy publicznej w różnych formach. Tak wysoki odsetek nie korzystających, a oczekujących pomocy publicznej świadczy albo o braku takich form pomocy lub o ich niedostosowaniu do potrzeb przedsiębiorców albo o słabo działającym systemie informowania przedsiębiorstw o istnieniu takich form pomocy. Najczęściej oczekiwane formy pomocy publicznej to: preferencyjne kredyty (44%), obniżenie podatku dochodowego (39%) i ulgi inwestycyjne (36%). W porównaniu do badania z 2001 roku odsetek firm oczekujących określonej formy pomocy jest niższy.

MOŻLIWOŚCI ROZWOJU FIRMY

Korzystna polityka gospodarcza państwa wobec przedsiębiorców	15,45%
Korzystna polityka gospodarcza władz samorządowych wobec przedsiębiorców:	5,45%
Zasobność klientów	5,45%
Stabilny rynek, lepsza koniunktura	5,45%
Łatwiejszy dostęp do form pomocy publicznej	5,45%
Otwarcie nowych placówek	3,64%
Własna praca i środki	3,64%
Obniżenie składek ZUS, opłat i podatków	2,73%
Zmiana technologii	2,73%
Zwiększenie asortymentu	2,73%
Poprawa sytuacji gospodarczej Państwa	2,73%
Dotacje z UE	1,82%
Zakup nowych maszyn	1,82%
Otwarcie rynku UE - działalność międzynarodowa	1,82%
Rozszerzenie działalności	1,82%
Brak chęci, potrzeby rozwoju, zadowolenie z obecnego stanu	0,91%
Celem jest utrzymanie się na rynku	0,91%
Zmiana systemu pracy	0,91%
Bardzo dobre	0,91%
Inwestycje	0,91%
Szkolenia pracowników	0,91%
Nie widzę żadnych	21,82%
Trudno powiedzieć	10,91%

Prawie 16% badanych przedsiębiorstw wskazało na korzystną politykę gospodarczą państwa wobec przedsiębiorców, jako na główną możliwość rozwoju swojej firmy. Prawie 6% badanych firm wskazuje również na korzystną politykę władz samorządowych wobec małych i średnich przedsiębiorców, ale również czeka na lepszą koniunkturę i większą zasobność klientów.

7. ANALIZA SWOT SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW, W TYM ANALIZA MOŻLIWOŚCI ROZWOJU SEKTORA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W ZABRZU W PRZYSZŁOŚCI.

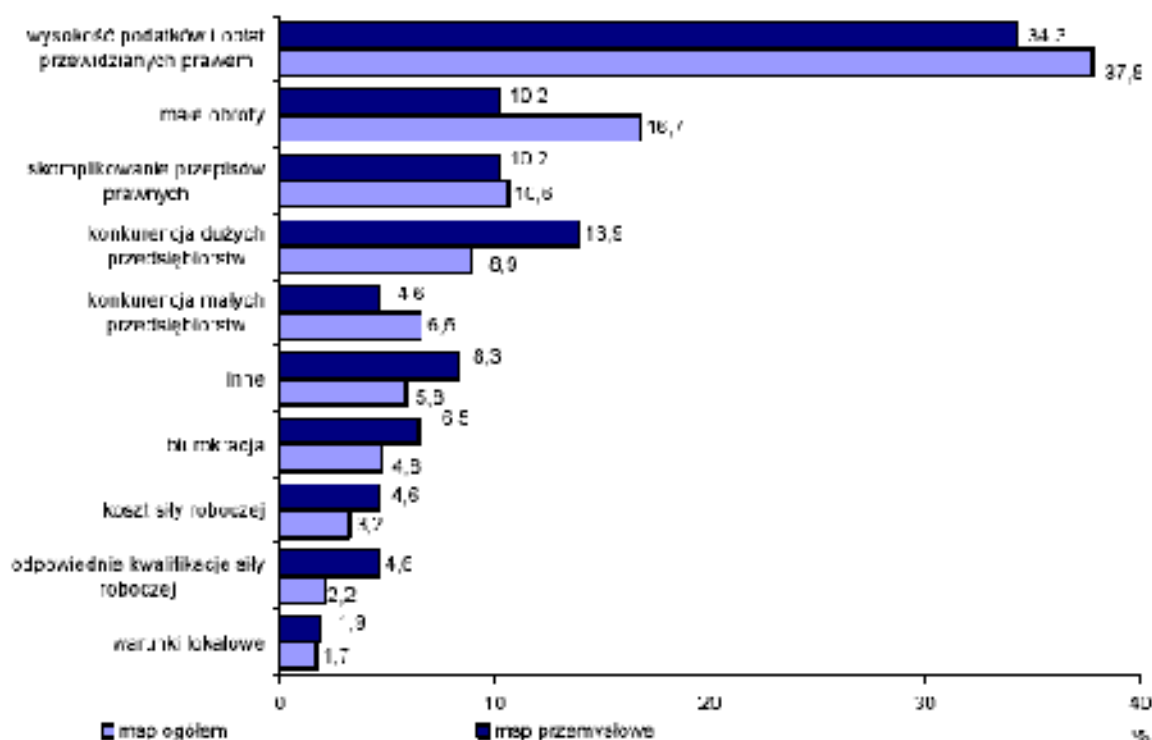
Analiza SWOT służy do oceny wewnętrznych i zewnętrznych czynników warunkujących rozwój. Analiza SWOT opiera się na badaniu dwóch grup czynników: wewnętrznych i zewnętrznych. Każda grupa rozpatrywana jest pod kątem wpływu pozytywnego i negatywnego.

BARIERY I SŁABOŚCI

W skali krajowej

Rozpoznanie barier rozwoju przedsiębiorczości jest niezwykle ważne ze względu na ich negatywny wpływ na gospodarkę. MGIP w 2004 roku dwukrotnie przeprowadziło badanie ankietowe sektora MSP. Celem badania, było m.in. zidentyfikowanie najważniejszych barier, na jakie napotykają małe i średnie firmy.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

Źródło: Obliczenia DPE MGIP na podstawie wyników badań ankietowych sektora MSP.

W skali miasta

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Zabrze, zidentyfikowano następujące problemy związane z przedsiębiorczością:

- spadek ilości dużych zakładów pracy zatrudniających powyżej 250 osób.
- brak jednolitej branży przemysłowej wypełniającej luki po dawnym przemyśle.
- trudności z pozyskiwaniem takich instytucji i inwestorów którzy finansowo angażowaliby się w procesy inwestycyjne w mieście (w obliczu występujących na terenie miasta dużych obszarów zdegradowanych).

W skali przedsiębiorstwa

Największą barierą dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw z Zabrze są problemy związane z biurokracją i brakiem współpracy z przedsiębiorcami ze strony urzędów i administracji, z którymi mają oni do czynienia w czasie swojej działalności. Problemem są także wysokie obciążenia podatkowe oraz często zmieniające się przepisy prawne i podatkowe.

Wśród głównych słabości można wymienić brak wiedzy o możliwościach wykorzystywania dostępnych form pomocy dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz brak wykorzystywania podstawowych elementów marketingowych, takich jak plany i strategie oraz badania rynku.

SZANSE I MOŻLIWOŚCI

W skali kraju

Szansą na rozwój sektora MSP są działania rządowe wspierające przedsiębiorczość. Kierunki działań oraz instrumenty wspierania przedsiębiorczości na lata 2003–2006 zostały określone w dokumencie rządowym „Kierunki działań Rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw od 2003 do 2006 roku” przyjętym w 2003 r. Działania wspierające małych i średnich przedsiębiorców (MSP) mają na celu pobudzenie ich aktywności gospodarczej zapewniającej wzrost zatrudnienia, podniesienie ich konkurencyjności i zdolności do funkcjonowania na Jednolitym Rynku Europejskim. Są one realizowane przy pomocy instrumentów prawnych, organizacyjnych, informacyjno-szkoleniowych i finansowych, w czterech obszarach:

- wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi przedsiębiorstw,
- poprawa otoczenia prawnego i administracyjnego MSP,

- rozwój otoczenia instytucjonalnego MSP,
- wspieranie integracji firm i działalności na forum międzynarodowym.

Z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej głównym źródłem finansowania wsparcia dla przedsiębiorców stały się środki funduszy strukturalnych, dostępne m.in. w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

W skali miasta

Szansą na rozwój przedsiębiorczości są działania władz miejskich próbujące przyciągnąć inwestorów do Zabrze, które posiada dużo terenów inwestycyjnych.

Zabrze jest położone w centralnej części województwa śląskiego i GOP, co jest dużym plusem dla rozwoju gospodarczego i prowadzenia inwestycji, pozyskania zewnętrznych inwestorów dzięki atrakcyjnej lokalizacji. Dużą szansą dla Zabrze jest przecięcie się w jego pobliżu dwóch autostrad: A4 i planowanej A1, co może przyczynić się do wzrostu zainteresowania tymi terenami wśród poważnych inwestorów.

W skali przedsiębiorstwa

Wśród szans i możliwości rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw z terenu Zabrze należy wymienić dość duży odsetek tych firm inwestujących lub planujących inwestycje (łącznie 66% firm już rozpoczęło lub planuje inwestycje), duże zapotrzebowanie na różnego rodzaju formy pomocy publicznej oraz deklaracje władz lokalnych Zabrze o wspieraniu przedsiębiorczości, szczególnie w sektorze małych i średnich firm.

8. MOŻLIWOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH DOTYCZĄCE FUNKCJONOWANIA MSP W ZABRZU.

Z przeprowadzonych badań wynika, że kondycja i perspektywy rozwojowe małych i średnich przedsiębiorstw uzależnione są w dużej mierze od uwarunkowań makroekonomicznych. Dlatego podstawowym warunkiem długofalowego rozwoju tego sektora jest stabilna polityka państwa, korzystna dla przedsiębiorców.

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić, że najbardziej skutecznymi działaniami, zmierzającymi do pobudzenia rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w Zabrzu byłyby:

- stworzenie korzystnego systemu podatkowego, który zachęcałby do inwestycji oraz tworzenia nowych miejsc pracy, czyli m.in. obniżenie podatków, ulgi podatkowe,
- dofinansowanie kredytów na inwestycje i działalność bieżącą, szczególnie małych firm oraz uproszczenie procedury przyznawania takich kredytów,
- dotacje na tworzenie nowych miejsc pracy oraz transfer nowych technologii,
- przeprowadzenie akcji informacyjnej wśród małych i średnich przedsiębiorstw dotyczącej możliwości i metod kredytowania inwestycji i działalności bieżącej.

Znaczącą pomocą dla małych i średnich przedsiębiorstw byłoby stworzenie kompleksowego systemu informacyjnego dla przedsiębiorstw:

- o przepisach prawnych dotyczących prowadzenia działalności przedsiębiorstw i ich zmianach,
- o możliwościach finansowania inwestycji i działalności bieżącej oraz pomocy przy uzyskiwaniu kredytów,
- prowadzenie i udostępnianie pełnej bazy teleadresowej firm w województwie śląskim w celu wspierania prowadzonych działań marketingowych i sprzedażowych.

9. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU POZYSKANIE NOWYCH INWESTORÓW.

Miasto Zabrze posiada propozycje dla inwestorów, chcących rozpocząć lub rozwijać działalność gospodarczą na terenie miasta, mające na celu wspieranie powstawania i rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

1. Stworzenie systemu prawno – doradczego dla inwestorów.

Wydział Strategii, Rozwoju Miasta i Integracji Europejskiej w Urzędzie Miejskim.

Wydział udziela przedsiębiorcom informacji z zakresu:

- doradztwa dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą,
- dostarczania informacji na temat dostępnej oferty finansowania działalności,
- udzielania porad z zakresu stosowania technik komputerowych, wykorzystania internetu czy programów informatycznych w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- dostarczania ofert współpracy handlowej,
- informowania o możliwościach i zasadach korzystania ze specjalistycznych usług doradczych oferowanych przez komercyjne firmy,
- dostarczania informacji teleadresowych o firmach krajowych i zagranicznych.

Ponadto w Wydziale Strategii, Rozwoju Miasta i Integracji Europejskiej dostarczane są wszystkim zainteresowanym informacje dotyczące:

- możliwości wsparcia finansowego, doradczego, informacyjnego oferowanego m.in. przez takie instytucje jak: Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Główny Instytut Górnictwa, Centrum Doradztwa i usług dla MŚP itd.,
- programów pomocowych Unii Europejskiej,
- adresów instytucji zajmujących się: dostarczaniem informacji o funkcjonowaniu przedsiębiorstw na rynkach europejskich, poręczeniami, kojarzeniem przedsiębiorstw, transferem technologii itp.,
- możliwości uzyskania wsparcia oferowanego przez Powiatowy Urząd Pracy,

- udzielania w miarę możliwości odpowiedzi na każde zgłaszane zapytanie dotyczące sektora MŚP w Zabrzu.

Stworzenie specjalnej strony internetowej zawierającej kompleksowe informacje dla inwestorów.

Od 1997 roku działa oficjalna strona miejska, na której potencjalny inwestor w części poświęconej gospodarce może znaleźć m.in.:

- ofertę inwestycyjną, w szczególności: przedmiot oferty, infrastrukturę techniczną, dane właściciela, formę zbycia praw, kontakt itp.,
- informację dotyczącą przetargów oraz niezbędne formularze,
- informacje na temat terenów inwestycyjnych,
- informacje na temat programu SPOT (Sektorowy Program Operacyjny Transport)
- dział „Dla przedsiębiorców”, w którym znajdują się materiały dotyczące funduszy europejskich, pożyczek i poręczeń, partnerów zagranicznych, doradztwa.

Ponadto na stronie internetowej można znaleźć kontakty z wszystkimi wydziałami UM, informacje o samorządzie, instytucjach miejskich oraz wiele innych informacji o mieście.

II. Stworzenie warunków rozwoju i stabilnego funkcjonowania małych i średnich firm.

Opracowanie i wdrożenie długoterminowych dzierżaw i sprzedaży gminnych lokali użytkowych.

Uchwała Rady Miejskiej z dnia 19.01.1998 r. nr XLV/524/98 oraz uchwała Rady Miejskiej z dnia 18.09.2000 r. nr XXIV/379/2000 przyznaje pierwszeństwo w nabyciu lokali użytkowych w budynkach stanowiących własność Gminy Miejskiej Zabrze, najemcom lub dzierżawcom.

Stworzenie systemu poręczeń gwarancyjnych dla inwestorów z preferowanych dziedzin aktywności gospodarczej.

Przedsiębiorcy mogą się starać o poręczenie kredytu bankowego lub pożyczki, udzielane przez Prezydenta Miasta Zabrze. Gmina Miejska Zabrze udziela małym

i średnim przedsiębiorcom poręczeń kredytów oraz pożyczek także ze źródeł pozabankowych.

O poręczenie takie może ubiegać się przedsiębiorca, który łącznie spełni następujące warunki:

- ma siedzibę lub oddział i prowadzi działalność gospodarczą na terenie miasta Zabrze,
- w okresie 6 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku o udzielenie poręczenia nie zmniejszył (z przyczyn leżących po stronie pracodawcy) stanu zatrudnienia w prowadzonym przez siebie przedsiębiorstwie; w przypadku, gdy działalność ta jest prowadzona przez okres krótszy wówczas pracodawca musi wykazać, że przez cały ten okres prowadzenia działalności stan zatrudnienia w jego przedsiębiorstwie nie zmniejszył się z przyczyn leżących po jego stronie,
- zobowiąże się do tego, że po otrzymaniu poręczonego przez Gminę Miejską Zabrze kredytu/pożyczki utworzy on przynajmniej jedno nowe miejsce pracy dla osoby bezrobotnej (w tym absolwenta), na czas nie krótszy niż okres poręczenia,
- wartość udzielonej danemu przedsiębiorcy pomocy, łącznie z wartością pomocy udzielonej w okresie kolejnych 3 lat poprzedzających dzień jej udzielenia, nie przekracza równowartości 100 tys. EURO,
- nie posiada wymagalnego zadłużenia wobec Skarbu Państwa i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- nie posiada wymagalnego zadłużenia z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz wpływów uznanych za dochody Gminy.

Szczegółowo kwestię udzielania poręczeń reguluje Regulamin udzielania poręczeń przez Gminę Miejską Zabrze wprowadzony Zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze nr 89/SG/2003 z dnia 11.02.2003r. w sprawie zasad udzielania przez Gminę Miejską Zabrze poręczeń kredytów oraz pożyczek przyznawanych małym i średnim przedsiębiorcom oraz Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 2 kwietnia 2004 r. Nr SR/208/04 w sprawie zmiany postanowień Regulaminu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Prezydenta Miasta Zabrze nr 89/SG/2003 z dnia 11.02.2003r. w sprawie zasad udzielania przez Gminę Miejską Zabrze poręczeń kredytów oraz pożyczek przyznawanych małym i średnim przedsiębiorcom. Bliższych informacji udziela także Wydział Strategii, Rozwoju Miasta i Integracji Europejskiej.

III. Stworzenie płaszczyzn stałej współpracy między podmiotami gospodarczymi a władzami miasta

Zapewnienie prowadzenia spójnej polityki gospodarczej poprzez powołanie przez władze miasta osoby odpowiedzialnej za jej realizację.

W tym celu powołano Wydział Strategii, Rozwoju Regionalnego i Rynku Pracy w Urzędzie Miejskim w Zabrzu.

Prowadzenie promocji i reklamy firm zabrzańskich w powiązaniu z promocją miasta.

Promocja taka prowadzona jest od paru lat. Formy promocji to:

- umieszczanie w albumach, na folderach, kalendarzach reklam zabrzańskich firm,
- rozprowadzanie w/w materiałów na wszelkiego rodzaju imprezach, w których uczestniczy gmina tj. targach, konferencjach itp.,
- zamieszczanie na miejskiej stronie – www.um.zabrze.pl - informacji adresowych przedsiębiorstw,
- zamieszczanie w gablocie świetlnej Urzędu Miasta reklam zainteresowanych przedsiębiorstw.

IV. Efektywne wykorzystanie na cele gospodarcze i społeczne obiektów i terenów zwalnianych w wyniku restrukturyzacji przemysłu ciężkiego.

Uczestnictwo gminy przy pozyskiwaniu inwestorów dla obiektów poprzemysłowych.

Prezydent Miasta Zabrze wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej przejmuje w ramach ordynacji podatkowej nieruchomości zadłużonych przedsiębiorstw państwowych. Nieruchomości te zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego mogą być przeznaczone pod działalność gospodarczą.

Stworzenie systemu preferencji w podatkach lokalnych dla inwestorów adaptujących obiekty poprzemysłowe, tworzących nowe miejsca pracy.

W odniesieniu do zagospodarowanych nieruchomości przemysłowych istnieje możliwość zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców, którzy utworzą nowe miejsca pracy w istniejących halach lub obiektach przemysłowych, przy spełnieniu określonych wymagań zdefiniowanych przez Uchwały Rady Miejskiej.

V. Stworzenie na terenie miasta obszaru skupiającego działalność wytwórczą.

Zabezpieczenie w planie zagospodarowania przestrzennego miasta terenów dla działalności produkcyjnej.

Opracowano miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego zabezpieczające w swych ustaleniach lokalizację umożliwiającą działalność produkcyjną.

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Terenu dla Śródmieścia Miasta – jednostka A (tereny po byłej hucie Zabrze).
2. Miejscowy Plan Zagospodarowania Terenu dzielnicy Maciejów – oś. Kopernika.
3. Miejscowy Plan Zagospodarowania Terenu związany z realizacją Drogowej Trasy Średnicowej.

Ustalenia zawarte w tych planach są podstawą do przygotowania planu uzbrojenia w infrastrukturę techniczną nowych terenów przemysłowych.

VI. Szkolenia

Wydział Strategii, Rozwoju Miasta i Integracji Europejskiej przygotował cykl szkoleń i zajęć warsztatowych. Odbyły się następujące szkolenia i warsztaty:

- Szkolenie dotyczące funduszy strukturalnych i funduszy przedakcesyjnych dla małych i średnich przedsiębiorców, oraz oferty Rudzkiej Agencji Rozwoju „Inwestor”.
- Warsztaty dotyczące wypełniania wniosków z programów Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw oraz Krajowego Funduszu Dotacji Inwestycyjnych.
- Szkolenie i warsztaty dotyczące Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw.

- Szkolenie na temat 6 Programu Ramowego oraz możliwości korzystania przez małych i średnich przedsiębiorców z programów finansujących wprowadzanie nowych technologii i rozwiązań innowacyjnych w działalności gospodarczej.
- Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej dla MSP (ZPORR Mikroprzedsiębiorstwa i SPO – WKP 2.3).
- Fundusz Dotacji Inwestycyjnych w ramach programu PHARE 2003.
- Tworzenie Planu Biznesu.

Podczas Targów Pracy i Przedsiębiorczości 20 kwietnia 2005 r. zorganizowano Seminarium dla małych i średnich przedsiębiorców, podczas którego odbyły się następujące wykłady dla przedsiębiorców:

- CZESKO – POLSKA IZBA HANDLOWA „Prezentacja działalności Czesko – Polskiej Izby Handlowej”
- TRENKWALDER PERSONALDIENSTE AG „Nowe możliwości w zatrudnianiu pracowników w małych i średnich przedsiębiorstwach”
- OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY w KATOWICACH „Przepisy Prawa Pracy w działalności małych i średnich przedsiębiorstw”
- GÓRNOŚLĄSKA AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO w Katowicach „Program ZPORR Mikroprzedsiębiorstwa – możliwości dofinansowania działalności małych firm”
- PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH „Zatrudnianie osób niepełnosprawnych”

Omówieniu problemów małych i średnich przedsiębiorców w Zabrzu poświęcona była I Zabrzeńska Konferencja Gospodarcza, która odbyła się 27 września 2005 roku. W konferencji wzięli udział przedstawiciele władz miasta. Gośćmi spotkania byli również radni miejscy. W konferencji udział wzięli przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji zrzeszających przedsiębiorców z terenu Zabrze oraz licznie przybyli przedsiębiorcy.

Tematyka spotkania skupiła się wokół problemów przedsiębiorców podnoszonych przez przedstawicieli m.in. Zabrzeńskiej Izby Przemysłowo – Handlowej, Cechu Rzemieślników Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców, a także Zabrzeńskiego Stowarzyszenia Kupieckiego i Kongregacji Przemysłowo –

Handlowej. Nie ograniczono się tylko do przedstawiania istniejących przeszkód. Przedsiębiorcy zgłosili wiele konstruktywnych propozycji poprawy sytuacji przedsiębiorców np. poprzez poprawę komunikacji między przedsiębiorcami i władzami miasta oraz odnalezienie wspólnej platformy współpracy. Takie możliwości dawałoby powołanie Społecznej Rady Gospodarczej ciała proponującego i opiniującego istotne dla przedsiębiorczości rozwiązania.

VII. Zabrzeńska Fundacja Rozwoju Lokalnego

Na terenie Zabrze rozpoczęto działania na rzecz powstania Zabrzeńskiej Fundacji Rozwoju Lokalnego. Celem Fundacji będzie wspieranie działalności z zakresu rozwoju przedsiębiorczości, a także lokalnych inicjatyw społecznych z dziedziny ochrony środowiska oraz działalności kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i edukacyjnej. Cele Fundacji będą realizowane m.in. poprzez:

- a) udzielanie rozpoczynającym działalność gospodarczą wsparcia, w szczególności finansowego, w formie dopłat lub poręczeń do zaciąganych przez nich zobowiązań związanych z działalnością gospodarczą;
- b) udzielanie wsparcia w zakresie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorców;
- c) udzielanie wsparcia finansowego podmiotom realizującym zadania z zakresu ochrony środowiska;
- d) propagowanie właściwych zachowań z zakresu ochrony środowiska;
- e) organizowanie szkoleń;
- f) aplikowanie do środków pomocowych krajowych i zagranicznych;
- g) udzielanie poręczeń dla kredytów lub pożyczek na tworzenie nowych miejsc pracy;
- h) wspomaganie organizacyjne i finansowe działalności kulturalnej i sportowej;
- i) promowanie zasad tzw. zdrowego odpoczynku poprzez wspieranie społecznych inicjatyw w tym zakresie;
- j) promowanie turystyki poprzemysłowej regionu śląskiego;
- k) informacja i doradztwo gospodarcze.

10. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ.

Na funkcjonowanie przedsiębiorstw ma wpływ szeroko rozumiane otoczenie biznesu: prawo i regulacje oraz ich egzekwowanie, system podatkowy, koszty pracy, dostępna infrastruktura drogowa, telekomunikacyjna, rynek finansowy, otoczenie instytucjonalne, sądownictwo itp.

Plan działań wynikający z raportu „Przedsiębiorczość w Polsce 2004” wskazuje główne obszary, których realizacja wpływa na dalszy rozwój gospodarczy i rozwój przedsiębiorczości, a więc m.in. budowę solidnego otoczenia makroekonomicznego, stworzenie dogodnych i jednolitych warunków prawnych, stworzenie efektywnego systemu wsparcia rozwoju przedsiębiorstw (finansowanie), ograniczenie barier formalno-administracyjnych, promowanie przedsiębiorczości, poprawę infrastruktury, wspieranie rozwoju innowacyjności i nowych technologii, a także inwestowanie w kapitał ludzki.

Zabrze prowadzi politykę rozwoju przedsiębiorczości opartą na wspieraniu małych i średnich firm poprzez różnego rodzaju instrumenty polityki gospodarczej.

INSTRUMENTY WSPIERANIA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W ZABRZU:

PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI – może on być wykorzystywany jako instrument wspierania przedsiębiorczości w ten sposób, że Rada Miejska uchwała obniżenie maksymalnej stawki tego podatku, którą corocznie określa minister finansów w formie rozporządzenia. Oprócz tego Prezydent Miasta może indywidualnym podatnikom udzielać ulg, zwolnień i odroczeń tego podatku.

OPŁATA TARGOWA – Rada Miejska ma uprawnienie by w drodze uchwały obniżyć stawki opłat targowych, co może doprowadzić do wspierania rozwoju małych firm handlowych, do rozwoju drobnego handlu w Gminie czy też do obniżenia cen towarów sprzedawanych na targowiskach.

CZYNsze ZA NAJEM I DZIERŻAWĘ – zwiększanie lub zmniejszanie czynszów za najem i dzierżawę rodzi podobne skutki jak zmniejszanie i zwiększanie podatków i dlatego te opłaty mogą być ważnym instrumentem polityki finansowej Gminy.

BADANIA RYNKU PRACY – sporządzenie listy zawodów poszukiwanych czy też opracowywanie zestawu kompetencji poszukiwanych przez pracodawców (zestawie kwalifikacji a nie ścisłych zawodów) ułatwi dopasowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu do potrzeb lokalnego rynku pracy (brak wykwalifikowanej kadry jest częstą przyczyną wakatów w zakładach pracy).

GMINNE CENTRUM INFORMACYJNE – przede wszystkim zaspokaja potrzeby mieszkańców Gminy w zakresie komunikacji, poszukiwania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej przez małe firmy oraz dostępu do informacji. GCI udostępniają informacje znajdujące się w Internecie, tworzą strony www dla firm i instytucji, prowadzą stronę promującą Gminę itp.

AGENCJA ROZWOJU LOKALNEGO – agencja powinna być instytucją, której działalność powinna się koncentrować przede wszystkim na wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości. Agencja powinna stanowić ogniwo stanowiące sprawną komunikację i wymianę informacji pomiędzy przedsiębiorcami a instytucjami rozwoju przedsiębiorczości o charakterze regionalnym czy też krajowym (RIF, KFPK BGK, PARP itd.). W ramach takiej agencji może działać fundusz pożyczkowy, poręczeniowy, inkubator przedsiębiorczości, ośrodek informacyjno – doradczy dla MSP. Agencja taka może odgrywać olbrzymią rolę we współtworzeniu i wdrażaniu lokalnych programów rozwoju gospodarki, organizować i wspierać inicjatywy prowadzące do poprawy na lokalnym rynku pracy czy też zajmować się promocją Gminy.

PARK TECHNOLOGICZNY – jest to instytucja służąca tworzeniu warunków dla wykorzystania naukowego i gospodarczego potencjału danego regionu. Stanowi on wyodrębniony kompleks budynków i urządzeń zapewniających właściwą bazę infrastrukturalną dla prowadzenia działalności opartej na innowacyjnych rozwiązaniach technologicznych. Zaletą parków technologicznych jest skupienie na

jednym terenie ośrodków badawczo – rozwojowych oraz małych i średnich przedsiębiorstw zainteresowanych inwestowaniem w nowe technologie i produkty oraz usługi innowacyjne.

PARK PRZEMYSŁOWY – istotą jest tu tworzenie dogodnych warunków do prowadzenia działalności na jego terenie przedsiębiorców. Cel ten może być realizowany m.in. poprzez udostępnienie MSP pod wynajem hal przemysłowych, magazynów, pomieszczeń biurowych oraz uzbrojonych terenów niezabudowanych wraz z obsługą administracyjną. W ofercie spółki zarządzającej parkiem powinny się znaleźć usługi doradcze w zakresie prowadzonej przez przedsiębiorców działalności gospodarczej, księgowości, zarządzania nieruchomościami itd.

Parki te są z reguły tworzone na obszarze restrukturyzowanych terenów poprzemysłowych.

PUNKTY KONSULTACYJNO – DORADCZE – są to wyłonione w drodze konkursu organizacje, które świadczą usługi doradcze dla MSP oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą.

INKUBATORY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – pomoc dla MSP polega tu na zapewnieniu powierzchni na prowadzenie działalności gospodarczej po preferencyjnych stawkach, w połączeniu z kompleksową ofertą bezpłatnych lub niskopłatnych usług doradczych i obsługą biurową. Instrument skierowany głównie do firm rozpoczynających działalność gospodarczą, gdyż z upływem czasu przewidzianego do wyjścia firmy z inkubatora (ok. 3 lat od chwili powstania) ceny najmu zbliżają się do cen rynkowych. Najważniejszą misją inkubatorów wymiana doświadczeń, tworzenie więzi między przedsiębiorcami, tworzenie korzystnych warunków do powstania nowych firm.

FUNDUSZE PORĘCZEŃ KREDYTOWYCH - ułatwiają podmiotom gospodarczym dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania. Fundusz jest często wiarygodnym partnerem dla banku, co często umożliwia mu negocjowanie wielkości oprocentowania kredytów poręczanych przez dany fundusz jak również

negocjowania wielkości mnożnika kapitałowego, czyli udzielanie poręczeń x – krotnie przekraczających kapitał funduszu.

Obecnie fundusze poręczeniowe mogą zostać dokapitalizowane ze środków, którymi administruje PARP lub poprzez wejścia kapitałowe BGK oraz mogą ubiegać się o dokapitalizowanie z ERDF - zawsze jednak istnieje obowiązek współtworzenia a później współfinansowania funduszu przez Gminę. Ponadto warunkiem koniecznym by aplikować m.in. o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego jest by dany fundusz działał w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjnej,

FUNDUSZE POŻYCZKOWE – instytucje nie będące bankami, które częściej niż banki udzielają pożyczek na rozpoczynanie działalności gospodarczej oraz na prowadzenie takiej działalności. Często, ale nie zawsze, ich oferta jest bardziej atrakcyjna pod względem niższego oprocentowania, dłuższych okresów karencji bądź też wymagają mniejszych lub nietypowych zabezpieczeń.

Jak się wydaje na terenie woj. śląskiego jest wystarczająca tego typu instytucji. Wiele spośród nich może również udzielać pożyczek MSP z terenu Zabrze np. Śląska Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości z Gliwic, Rudzka Agencja Rozwoju „INWESTOR” Sp. z o. o. z Rudy Śląskiej, GARR, GAPP, Inicjatywa Mikro, Fundusz Mikro itd.

VENTURE CAPITAL - Fundusze inwestycyjne venture capital to fundusze podwyższonego ryzyka, ponieważ poszukują inwestycji wśród firm niewielkich, ale posiadających szansę na ponadprzeciętny rozwój i dynamiczny wzrost ich wartości. Decyzje o inwestycji podejmowane są w oparciu o znajomość rynków, ocenę perspektyw rozwoju firmy, czy ocenę jakości zarządzania - kwalifikacji właścicieli i kadry firmy, ich zdolności menedżerskich, umiejętności poruszania się na rynku. Domeną venture capital są spółki technologiczne. Do tych spółek, ogólnie uznawanych za wzrostowe należą spółki teleinformatyczne, medyczne, biotechnologiczne, finansowe, motoryzacyjne, materiałów budowlanych.

DOTACJE – można tu mówić głównie o dotacjach udzielanych przez PARP jak również Ministerstwo gospodarki oraz z Funduszy Strukturalnych.

Walka z bezrobociem ze strony władz miejskich stanowi istotny czynnik wspomagający przedsiębiorczość.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU W ZABRZU

Na terenie miasta Zabrze działa Powiatowy Urząd Pracy, do którego zadań należy pośrednictwo pracy, polegające w szczególności na:

- ✓ udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- ✓ pozyskiwaniu ofert pracy;
- ✓ udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy;
- ✓ informowaniu bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy;
- ✓ inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami;
- ✓ współdziałaniu powiatowych urzędów pracy w zakresie wymiany informacji o możliwościach uzyskania zatrudnienia i szkolenia na terenie ich działania;
- ✓ informowaniu bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach.

Pracodawca musi pamiętać, że przed zatrudnieniem osoby lub powierzeniem jej innej pracy zarobkowej jest obowiązany uzyskać od niej pisemne oświadczenie o pozostawaniu lub niepozostawaniu w rejestrze bezrobotnych i poszukujących pracy, a osoba podejmująca pracę jest obowiązana złożyć takie oświadczenie.

Pracodawca jest także obowiązany zawiadomić w formie pisemnej, w okresie do 5 dni, właściwy powiatowy urząd pracy o zatrudnieniu osoby zarejestrowanej jako bezrobotna lub o powierzeniu jej innej pracy zarobkowej.

Urząd Pracy pomaga także w organizowaniu innych form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu.

STAŻE

Celem odbycia stażu jest nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Staże skierowane są do osób bezrobotnych do 25 roku życia lub do osób zarejestrowanych jako bezrobotne w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, które nie ukończyły 27 roku życia.

Okres odbywania stażu zgodnie z umową zawartą z Urzędem Pracy może trwać od 3 do 12 miesięcy.

SZKOLENIA

Organizowane przez Urząd Pracy szkolenia oznaczają pozaszkolne zajęcia edukacyjne mające na celu uzyskanie lub uzupełnienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych oraz ogólnych, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Celem szkolenia jest zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, podwyższenia kwalifikacji zawodowych lub zwiększenie aktywności zawodowej, w szczególności w przypadku:

- ✓ braku kwalifikacji zawodowych;
- ✓ konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniej pracy;
- ✓ utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie;
- ✓ braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

W przypadku gdy na rynku pracy nie ma osób o kwalifikacjach odpowiadających pracodawcy istnieje możliwość zawarcia umowy trójstronnej pomiędzy Urzędem Pracy, pracodawcą i bezrobotnym, która gwarantuje odpowiednie przeszkolenie bezrobotnego w celu uzyskania niezbędnych kwalifikacji i późniejsze zatrudnienie bezrobotnego.

PRACE INTERWENCYJNE

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- ✓ bezrobotni do 25 roku życia,
- ✓ bezrobotni długotrwale,
- ✓ bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- ✓ bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- ✓ bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- ✓ bezrobotni niepełnosprawni.

Pracodawca jest zobowiązany do utrzymania takiego stanowiska pracy przez okres 2-3 lat.

Szczegóły dotyczące prac interwencyjnych i refundacji określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 13 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne.

Duże znaczenie w przypadku prac interwencyjnych mają także przepisy o pomocy publicznej.

REFUNDACJA KOSZTÓW WYPOSAŻENIA I DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY

Starosta ze środków Funduszu Pracy może między innymi refundować koszty wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego pracodawcy, który poniósł koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, pod warunkiem jego zatrudnienia przez okres co najmniej 2 lat w pełnym wymiarze czasu pracy w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 500 % przeciętnego wynagrodzenia.

Szczegółowe warunki i tryb refundacji jest określony w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,

przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków.

PRZYGOTOWANIE ZAWODOWE W MIEJSCU PRACY

Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oznacza zdobywanie nowych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych poprzez praktyczne wykonywanie zadań zawodowych na stanowisku pracy według ustalonego programu uzgodnionego pomiędzy starostą, pracodawcą i bezrobotnym.

Przygotowanie zawodowe może trwać przez okres do 6 miesięcy i jest skierowane do osób. Które są:

- ✓ bezrobotni długotrwale,
- ✓ bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- ✓ bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych,
- ✓ bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 7 roku życia,
- ✓ bezrobotni niepełnosprawni.

ŚRODKI NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Osoba bezrobotna przy zakładaniu własnej firmy może skorzystać ze środków na podjęcie działalności gospodarczej. Wnioski o przyznanie bezrobotnym jednorazowych środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej są rozpatrywane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu przez powołaną w tym celu Komisję. Wysokość jednorazowych środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej nie może przekraczać wysokości 5-krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Pracodawca zainteresowany którąkolwiek z form aktywnego przeciwdziałania bezrobociu powinien skontaktować się z Urzędem Pracy w celu poznania szczegółów i pobrania odpowiednich formularzy.

BIBLIOGRAFIA

- Bank Danych Regionalnych, strona internetowa GUS (stat.gov.pl).
- Bezrobocie w województwie śląskim w 2005 roku, GUS.
- ipis.pl – vortal przedsiębiorczych.
- Powiatowy Urząd Pracy, Zabrze, materiały nt. bezrobocia.
- Plan Rozwoju Lokalnego, UM Zabrze.
- Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich, UM Zabrze.
- Projekt aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2005-2015.
- Przedsiębiorczość w Polsce 2005, Ministerstwo Gospodarki i Pracy.
- Raport z badania ankietowego „Potencjał rozwojowy małych i średnich przedsiębiorstw w województwie śląskim”, Business Consulting.
- Raport o stanie przemysłu 2005 , Ministerstwo Gospodarki i Pracy.
- Urząd Miasta Zabrze, materiały i dane nt. ludności i firm.

